LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Telephone: 641-6887
Area Code 212

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis

Dalyje Queens apskrities (N. Y.)	$10.00
Kanadoje	$10.00
Kitur užsienyje	12.00
Jungtinėse Valstijose	$9.00

Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 30 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Antradienis, Balandžio (April) 21, 1970, Ozone Park, N. Y. 11417 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Metai 59-ieji

KRISLAI

Lenino 100-asis gimtadienis
Nepasiektas tikslas
Pakvaišimo apsėsti
Gal valdžios agentai...
Nelaukiamas svečias

— A. Bimba —

Rytoj, balandžio 22 dieną V. Lenino 100-asis gimtadienis. Apie tai daug rašoma, daug kalbama visame pasaulyje. Lenino, kaipo revoliucionieriaus, kovotojo ir humanisto milžinišką vaidmenį žmonijos istorijoje pripažįsta ne tik jo šalininkai, bet ir jo griežčiausi priešai. Visi pripažįsta, kad šiandien pasaulis atrodytų kitaip, jeigu nebūtų buvę Lenino, jeigu nebūtų įvykusi Bolševikų partijos su Leninu priešakyje vadovaujama Socialistinė Spalio Revoliucija. Šiandien nebūtų ne tik Tarybų Sąjungos, bet ir viso Socialistinio pasaulio.

Šios dienos "Laisvėje" skaitytojas ras keletą straipsnių, kuriuose plačiai apibūdinamas Lenino charakteris ir jo idėjų suvaidintas vaidmuo ilgose ir sunkiose dirbančiosios liaudies kovose už laisvę ir šviesesnį rytojų. Bent jau tuo ir mes prisidedame prie to gimtadienio atžymėjimo.

Su šviesiausiomis viltimis ir visos žmonijos nuoširdžiausiais linkėjimais prieš keletą dienų Texas valstijos lygumose į erdvę pakilo trys drąsūs mūsų astronautai — James A. Lovell, Fred W. Haise ir John L. Swigert. Jų misija buvo nusileisti į Mėnulį ir plačiau su juo susipažinti.

Deja, jau pasiekus Mėnulio apylinkę, kas nors atsitiko su erdvėlaiviu, ir Apollo 13 turėjo, nepasiekęs tikslo, sugrįžti į žemę. Nusivylimas didelis.

Sakoma, kad dėl šios kelionės nesekmės bandymas vėl nusileisti į Mėnulį turės būti ilgam laikui atidėtas. Tuo tarpu mokslininkai turės "gražaus" darbo surasti nelaimės priežastį.

Gal kas nors sugedo erdvėlaivio viduriuose, o gal erdvėje skriejantis koks nors kitas kūnas į jį pataikė ir sugadino. Kas žino...

Sunku ir bepasakyti, kokio pakvaišimo liga yra apsėdusi Chicagos menševikų dienraščio redaktorius. Kuo jiems nusidėjo įžymusis Lietuvos operos solistas, jaunas, didelio talento dainininkas Vaclovas Daunoras, arba garsusis Lietuvos šokių vadovas, liaudies artistas Juozas Lingys? Pažįstu abudu šiuos lietuvių tautos sūnus. Malonesnių ir talentingesnių žmonių reikėtų gerai paieškoti.

Bet štai "N" bal. 14 dienos laidoje įdėtas jų bendradarbio I. N. iš Los Angeles ilgiausias straipsnis prieš Daunorą, o jie patys ilgiausiame vedamajame storiausiai apspiaudo Lingį.

Sunku ir įsivaizduoti, ką šitie menševikiški sutvėrimai tikisi pasiekti, šitaip nepagrįsta ir įnirtusiai plūsdami ir niekindami talentinguosius Lietuvos menininkus.

Balandžio 15-toji su prieškarinėmis demonstracijomis

(Tąsa 6-me puslapyje)

Vietnamo karas -- tragiška klaida

Washingtonas. — Louis B. Lundborg, vyriausias didžiausio pasaulyje privatinio banko, Bank of America galva, pasakė, kad Vietnamo karas "tragiška klaida", kuri pakenkė JAV ekonomijai.

Lundborgas liūdijo atviroje senato užsienio reikalų komiteto sesijoje sušauktoje apsvarstyti karo įtaką į nacionalinę ekonomiją.

Jis pasakė, kad baigimas karo būtų geras, o ne blogas, Amerikos bizniui dalykas. Lundborgas pareiškė: "Mes turime užtenkamai faktų įrodyti, kad karo eskalacija rimtai pakenkė Amerikos ekonomijai, užliepsnojo infliacijos spaudimą, išsėmė resursus, kurie nesvietiškai reikalingi..."

Patėvis kaltinamas užmušime 3 metų mergaitės

Bronx, New York. — Su patinusiomis lūpytėmis, išsigandusi mergytė 5 metų Paula Diaz policininkams pasakojo: "Jis spyrė Joanne į krūtinę. Jis ranką uždėjo ant jos burnytės. Jis mušė ją per veidą". Visa tai pasakojo Paula apie savo trijų metų sesutę, kurią patėvis Michel Rodriguez nužudė. Bekalbėdama Paula negalėjo suvaldyti ašarų.

Paulos mama, Martha, buvo išėjusi į krautuvę pirkti pieno. Mažytė Joanne, sako Paula, "prisišlapino lovoje", tai patėvis ją "baudė".

Kada sugrįžo mama, patėvis neleido jai eiti į mergaičių kambarį per visą naktį. Anksti ryto Paula paspruko iš stubos ir paprašė kaimynų pašaukti policiją.

Rodriguez suimtas ir kaltinamas žmogžudyste.

Nori grįžti į TSRS iš Izraelio

New Yorkas.—A. M. Fiškinas, kuris paeina iš Minsko apylinkės, pasiuntė laišką į TSRS misiją prie Jungtinių Tautų, prašydamas jų pagalbos grįžti į Tarybų Sąjungą.

Laiške jis rašo: " Prieš aštuonerius metus aš padariau baisiausią klaidą, palikdamas Tarybų Sąjungą ir vykdamas su savo sūnum į Izraelį. Maldauju Jus pagelbėti mums grįžti į tėvynę kuo greičiausia".

Astronautai laimingai sugrįžo

Penktadienio vidurdienį astronautai Lovell, Haise ir Swigert laimingai sugrįžo iš nepasisekusios kelionės į Mėnulį. Visas pasaulis buvo susirūpinęs jųjų sugrįžimu. Astronautai pergyveno daug rūpesčių, vienok, neatsižvelgiant į nepasisekimus, visi džiaugiasi jųjų laimingu nusileidimu.

Newton, Mass. —Studentai išėjo į streiką prieš Jėzuitų valdomos Boston College vadovybę, prieš pakėlimą įstojimo duoklių penkiais šimtais dolerių.

Kyoto, Japonija.—Didele balsų dauguma vėl išrinktas naujam terminui marksistas gubernatorius Mamora Shibata. Tai laikoma dideliu valdžios pralaimėjimu, nes jos kandidatas tapo skaudžiai supliektas.

Nickerson pasitraukė iš kandidatūros

New York, N.Y.— Eugene H. Nickerson, kuris buvo paskelbęs savo kandidatūrą į demokratų partijos gubernatoriaus pirminius rinkimus, pasitraukė.

Nickersonas pasitraukdamas pareiškė, kad reikia "būti turtingam kandidatuoti į gubernatorius".

Dabar pirminiams balsavimams pasiliko trys demokratų kandidatai— Howard Samuels, Robert M. Morgenthau ir Arthur J. Goldberg. Kuris iš jų liks demokratų kandidatu į gubernatorius sunku pasakyti.

Pablo Casals pagerbtas

New Yorkas.—Balandžio 15 d. Filharmonijos salėje buvo suruoštas koncertas "Salud Casals". Koncertą surengė Amerikos simfonijos orchestras vadovaujant 88-mečiui Leopold Stokowskiui. Čia pagerbtas 93-metis šelistas Pablo Casals.

Dalyvavo 100 čelistų, atvykusių iš visų Amerikos kampų, ir net iš užsienio—kaip Danijos ir Japonijos. Visi sumokėjo už savo kelionę patys, visi Casalo mokiniai. Iššauktas Casals dirigavo čelistams savo kompoziciją "Sardana," kurią jis sukūrė prieš 40 metų.

Osaka, Japonija.— "Expo 70" pradėjo antrą mėnesį savo šešių mėnesių termino su jau beveik 9 milijonais lankytojų. Expo oficialai norėtų turėti tarp 50 ir 60 milijonų lankytojų per šešis mėnesius.

V. Bovinas

LENINUI ŠIMTAS METŲ...

Gyveno 1870-1924

Su Lenino vardu yra susijusi visa pasaulinė epocha. Lenino asmenybė ir šiandien yra kelrodis socialistiniam pasauliui. Jeigu Marksas ir Engelsas išvystė mokslinio socializmo teoriją, tai Leninas buvo **pirmosios pasaulyje socialistinės revoliucijos ir valstybės kūrėjas,** kuri 1917 metais "sukrėtė pasaulį". Tas sukrėtimas vyksta ir šiandien.

Šiuo metu vyksta Lenino gimimo šimtasis jubiliejus, jo mokslo ir darbų apžvalga. V. Lenino raštai skaitomi daugiau kaip 56 kalbomis ir leidžiami šimtais milijonų tiražu. Mūsų amžiuje nėra kito žmogaus, kuris taip plačiai būtų žinomas, vaizduojamas filmuose, teatruose, literatūroje, poezijoje, operoje ir dar plačiau skulptūroje. Ir tai nenuostabu, nes Lenino gimtadienis socialistinėse šalyse **vainikuojamas didžiais laimėjimais.** Socialistinėje santvarkoje suklestėjo mokslas, industrija, kultūra, menas ir kasdienis gyvenimas.

Nuo 1903 metų iki pat mirties, Leninas buvo socializmo teoretikas ir Bolševikų partijos vadovas. Negailestingai ir moksliškai Leninas sukritikavo menševikų revizionistines "teorijas", jis atmetė Trockio "permanentinę" revoliuciją ir ėjo į mases su bolševikiška programa, kuri sakė: "socializmo tikslas (ir esmė) yra žemės, fabrikų ir t. t., apskritai gamybos priemonių, perėmimas visos visuomenės nuosavybėn ir kapitalistinės gamybos pakeitimas gamyba pagal bendrą planą visos visuomenės narių, jų visiškos gerovės užtikrinimui ir laisvo visiško vystymosi interesais".

(Tąsa 3-ame pusl.)

Demonstracijos prieš karą pavyko puikiai

Bostonas.— 100,000 minia susirinko į Boston Common protestui prieš Vietnamo karą, prieš karinius taksus. Tai buvo didžiausia balandžio 15 d. demonstracija iš visų miestų JAV.

New Yorkas.— Antras po Bostono skaičium demonstruotojų buvo New Yorkas — čia suplaukė 25,000 demonstrantų.

Detroitas. — Užėmė trečią vietą su 15,000 maršuotojų už taiką.

Chicago.—Čia 12,000 protestuotojų suėjo į Chicago Civic Center Plaza Loop.

Ir taip vyko demonstracijos visur, visuose miestuose, miesteliuose. Visi kaip vienas reikalavo **TAIKOS.** Žinios iš Kambodijos žudynių dar daugiau sukėlė pasipiktinimą masėse.

Visi kalbėtojai aistringais žodžiais demaskavo JAV karinę politiką Vietnamo ir Kambodijos klausime. Visi iškėlė blogumus karo reikalams taksų naštos, uždėtos ant Amerikos žmonių.

Žymėtina, kad visur vyravo jaunimas, studentai. Taipgi matėsi didelės masės jaunųjų negrų.

Neapsieita ir be susikirtimų, provokacijų iš pro-karinių jėgų pusės, bet tai buvo mažmožiai, ir demonstrantų masės visa tai nustelbė.

Nicosia, Cyprus. Policija suėmė šešis graikus, kaltina juos kėsinimuisi užmušti prezidentą Makarios ir nuversti dabartinę valdžią. Trys iš suimtųjų policininkai.

Republikonai puola Teisėją Douglas

Washingtonas. — Republikonų vadas, Atstovų buto pirmininkas Gerald R. Ford sukėlė audringus debatus, kai jis savo kalboje sugestavo, kad Teisėjas William O. Douglas galėjo turėti ryšius su blogų užmojų figūromis. Jis pareiškė, kad Teisėjas Douglas "netinkamas ir turi būti atšauktas. Aš dabar balsuočiau už apkaltinimą jo (impeachment)".

Liberalai demokratai sako, kad šis užpuolimas Douglaso niekas kitas, kaip tik "atakavimas JAV Aukščiausio Teismo garbingumo ir nepriklausomybės."

Tarybų Lietuvos pirmūnams -- jubiliejiniai garbės raštai

Vilnius. — Gausus būrys Lietuvos įmonių, organizacijų, kolūkių ir tarybinių ūkių kolektyvų gavo aukštus apdovanojimus — leninius jubiliejinius Garbės raštus. Tai — Akmenės cemento ir Vilniaus "Žalgirio" gamyklos, Kauno P. Ziberto šilko kombinatas, Vilniaus "Pergalės" konditerijos fabrikas ir dar nemaža kitų įmonių, kurios gamina labai gerą produkciją, garsėja savo gaminiais ne tik Tarybų šalyje, bet ir užsienyje.

Lenininiais Garbės raštais apdovanota ir didelė grupė žemės ūkio kolektyvų. Jų tarpe — Prienų rajono Gražučių, Šakių — "Didžiojo Spalio," Telšių — "Lenino keliu" kolūkiai Molėtų rajono Giedraičių, Raseinių — Skaraitiškės, Kauno—Panemunės tarybiniai ūkiai, Staniūnų, Vilniaus paukštynai. Šiuose ūkiuose kasmet išauginami gausūs derliai, laikomi labai produktyvūs ir gerų veislių gyvuliai bei paukščiai.

Greta kitų kolektyvų, jubiliejiniais raštais apdovanotast Vilniaus Valstybinis V. Kapsuko universitetas, Mokslų akademijos Ekonomikos institutas, Kėdainių centrinė rajono ligoninė, Šiaulių vidurinė mokykla, Kauno "Trijų mergelių" restoranas.

Šimtai vietnamiečių lavonų

Neak Leung, Cambodia.— rie nuvertė princą Norodom Sihanouk praėjusį mėnesį, pradėjo vesti prieš Vietnamą didžiausią agitaciją. Ši agitacija ne tik prieš Šiaurės Vietnamą bei Vietcongą, bet ir prieš 600,000 vietnamiečių, kurie gyvena Kambodijoj

Vienas policininkas sakė suskaitęs 400 lavonų, ir vis dar daugiau jų plaukė upe.

Matėsi ir keletas moterų. Didžiumoje vyrai dėvėjo tik juodomis apatinėmis kelnaitėmis. vienoje grupėje buvo aštuoni surišti lavonai.

Kambodijos vadovai, ku-

Mažiausia 73 vietnamiečiai, kurie buvo suimti Prasat miestelyje dėl saugumo patikrinimo, užmušti. Sakoma, tai atliko Kambodijos kariuomenė.

Mirė Geo. H. Soule Jr.

South Kent, Conn. — Balandžio 14 d. mirė George H. Soule Jr., buvęs redaktorius liberališkos pakraipos žurnalo "The New Republic" nuo 1924 iki 1947.

Soule mirė sulaukęs 82 metų. Jo sveikata buvo silpna per paskutinius metus su puse.

Soule buvo gausus rašytojas, parašęs nemažai knygų, straipsnių įvairiems žurnalams ir laikraščiams, daugiausia socialiniais-ekonominiais klausimais. Jis mokytojavo įvairiuose universitetuose.

Washingtonas. — Gynybos departamentas pranešė, kad gegužės mėnesį bus draftuojama 15,000 vyrų. Vasario, kovo ir balandžio mėnesiais buvo imama po 19,000. Visi gegužės mėnesį draftuoti skiriami armijai.

Javits reikalauja "Medicare" visiems

Washingtonas. — New Yorko senatorius Jacob K. Javits pasiūlė bilių nacionalės sveikatos apdraudos programai, kuris praplėstų "medicare" iki 1973 metų visiems žmonėms.

Mr. Javits pasakė: "Nors mes praleidžiame daugiau pinigų negu bile kita kuri šalis pasaulyje sveikatos reikalams, pinigų padalinimas ne lygus ir daugeliui, ypatingai neturtingiems nesvietiškai mažai tenka, o kai kurie visai negauna".

Programa būtų finansuojama, uždedant mokestis darbininkams ir darbdaviams plius subsidijas iš federalinės valdžios.

Maskva. — Balandžio 13 d. Tarybų Sąjunga paleido į erdves 332 satelitą.

LAISVE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN COOPERATIVE PUBLISHING SOCIETY, INC.
Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 — ANTHONY BIMBA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year $9.00	Canada, Lat. Amer., per year, $10.00
United States, per 6 months 5.00	Foreign countries, per year, $12.00
Queens Co., per year $10.00	Canada, Lat. Amer. 6 months $5.50
Queens Co., per six months $5.50	Foreign countries, 6 months, $6.50

Jis buvo revoliucionierius visur ir visada...

BALANDŽIO 22 d. V. Leninas švęstų 100-ąjį gimtadienį, jeigu jis būtų gyvas. Deja, jis mirė 1924 metais, būdamas tiktai 54 metų amžiaus.

V. Lenino 100-asis gimtadienis minimas visame pasaulyje. Jo, kaipo revoliucionieriaus, kovotojo, liaudies vado ir humanisto milžinišką vaidmenį žmonijos istorijoje yra oficiališkai pripažinusios ir Jungtinės Tautos, šiuos metus paskelbusios "Lenino metais." Šiandien marksizmo-leninizmo idėjų pagrindais savo gyvenimą tvarko apie šeštadalį žmonijos.

"Žmonijos istorijoje yra buvę nemaža revoliucijų ir revoliucinių veikėjų," sako TSKP CK sekretorius B. Ponomariovas savo straipsnyje "V. Leninas—didysis revoliucinės epochos vadas," "kurie sukildavo prieš engimą ir savivalę, prieš vergišką gyvenimą, vergovinį darbą ir išnaudojimą. V. Lenino jėgą ir didingumą sprendžia tai, kad jis, kaip niekas kitas, sugebėjo suprasti gyvybinius visuomenės vystymosi poreikius tuo momentu, kai subrendo sąlygos ir prielaidos socialistinei revoliucijai.

Lenino vardas, Lenino veikla neatskiriami nuo Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos, užtikrinusios esminį persilaužimą žmonijos vystymesi: persilaužimą iš kapitalizmo — išnaudojimo ir engimo santvarkos — į socializmą—tikros laisvės santvarką, kurioje nėra nei socialinės, nei nacionalinės priespaudos.

Nepaprastai svarbus yra tas faktas, kad Lenino idėjų jėga, jo sukurtų partijos ir socialistinės valstybės galia, nugalėjusios, jam vadovaujant, revoliucijos įtaka, laikui bėgant, didėja. Istorijos vystymosi raida ne silpnina, o stiprina viską, kam pradžią davė didysis komunizmo genijus, dar ir dar kartą patvirtina jo minčių ir veiksmų teisingumą. O tai teikia naujų jėgų visiems marksizmo-leninizmo šalininkams.

Mėginant išskirti V. Lenino, kaip didžio istorinio veikėjo, asmenyje pagrindinį, būdingiausią bruožą, galima pasakyti, kad jis pirmiausia buvo revoliucionierius, revoliucionierius visur ir visada. Tai buvo revoliucingumas, būdingas didžiam kovotojui už darbininkų klasės, visų darbo žmonių ir engiamųjų reikalą."

—:—

Šios dienos "Laisvėje" rasite visą eilę straipsnių, kuriuose plačiau apibūdinami V. Lenino charakteris ir vaidmuo istorijoje.

Du amerikiečiai Tar. Sąjungoje

TAIP jau atsitiko, kad tomis pačiomis dienomis Tarybų Sąjungoje pasirodė net du gan žymūs amerikiečiai—vienas stambus kapitalistas, kitas garsus politikas. Henry Ford 2nd yra didžiulės Henry Ford kompanijos pirmininkas ir atstovas. Jo apsilankymo misija trumpa ir aiški: jis ieško galimybės sumegzti pelningus bizniškus ryšius. Gal gi Tarybų Sąjunga galėtų tapti jo kompanijos automobiliams gera rinka. Kodėl nepasiteirauti? Na, tai jis, matyt, tuo tikslu ir nuvažiavo. Nežinia, ką jis ten laimėjo...

Bet Theodore C. Sorenson, New Yorko Demokratų partijos komiteto iškeltas į kandidatus Senato vietai, jau kitas reikalas. Jis pilnas ambicijų. Jis turi naudotis visomis progomis. Tai jis nepamiršo ir atvykęs į Maskvą kaip JAV Instituto pakviestas svečias. Jis nepamiršo, kad New Yorko valstijoje yra daug žydų piliečių, kurių balsus jam reikia laimėti. Todėl jis prabilo Maskvoje apie žydus, — žinoma, ne New Yorko, bet Tarybų Sąjungos. Jis žino, kad tas labai patiks New Yorko žydams nacionalistams (sionistams). Tai jis ir išstojo su "patarimu" tarybinei vyriausybei plačiai atidaryti savo šalies duris žydams išvažiuoti į Izraelį.

Kad gi dar to būtų šiam politikui iš mūsų New Yorko užtekę! Jis taipgi "patarė," kad Tarybų Sąjunga iš viso savo žmonėms duotų "daugiau laisvės."

Juk tai netaktiška ir nediplomatiška, negražu ir neleistina svečiui kištis į šalies reikalus. Bet Mr Sorensonui tai nesvarbu. Nors jis pats ant sienų liptų prieš tarybinį veikėją, atvykusį į svečius, kuris mokytų mus amerikiečius, kaip mes turime gyventi ir tvarkytis, kam kokias laisves mes turime duoti, o kam jų neduoti, bet jam pačiam leistina tarybinius žmones mokyti!

Bet gal Mr. Sorensonui reikia atleisti už tokį nachališkumą, nes paskui, atsipeikėjęs, jis pats prisipažinęs, kad ši jo kalba turėjo būti pasakyta New Yorke, o ne Maskvoje...

Kas ką rašo ir sako

GRAŽUS, GARBINGAS VILNIEČIŲ PASIRODYMAS

Malonu imti į rankas specialųjį dienraščio "Vilnies" numerį, išleistą balandžio 8 dieną, penkiasdešimt metų sukakties proga. Laikraštis žymiai padidintas, net dvylikos puslapių. Jame daug trumpų straipsnių. Ypač dėmesio vertas redaktoriaus Vinco Andrulio straipsnis, nes jis jame nušviečia tuos "kryžiaus" kelius, kuriais "Vilniai" teko eiti per tuos 50 metų. Na, o sveikinimų iš Tarybų Lietuvos didžiulis pluoštas. Nuoširdūs sveikinimai su nuoširdžiausiais linkėjimais. Specialiąją laidą labai pajvairina ir pagyvina daugybė nuotraukų.

Vedamajame "Po 50 metų" redakcija sekamai trumpai apibūdina praeitį ir ateitį:

Šiandien minime "Vilnies" 50 metų sukaktį — 50 ilgų ir nelengvų metų.

"Vilnis" gimė didelių kovų, masinamų Rusijos Revoliucijos, laiku. Pabūgę to, šios šalies valdonai griebėsi gan griežtų priemonių slopinimui darbininkų judėjimo.

1920 metų pirmą dieną, padarytas puolimas ant JAV Komunistų partijos. Ji buvo nuvaryta pogrindin. Daug žmonių buvo suareštuota. Nemažai iš jų buvo deportuoti į TSRS, iki tas buvo galima.

Galbūt taipgi paveikti revoliucinio judėjimo, mes nenusigandome. Kiek palūkėję pradėjome rūpintis savo laikraščiu Čikagoje. "Naujienos" vadinosi socialistų laikraščiu, bet socialistinės idėjos buvo atsižadėjusios jau anksčiau—laike pirmojo pasaulinio karo.

Pradžia mums buvo sunki. Daug ko teko pergyventi.

Priešai tampė po teismus—Jurgelionis, Montvidas, Evaldas. Visi jau mirę. Mūsų redaktoriams ir dviems administratoriams teko pabuvoti kalėjimuose.

Padėtis buvo sunki.

Bet apie tai rašo ir mūsų bendradarbiai, tai čia pasitenkinsime su tuo, kiek jau parašyta.

Kas atsiekta per tuos 50 metų?

Politinė atmosfera pasikeitė.

Mes kovojome už kompensaciją bedarbiams. Tas atsiekta. Mes kovojome už socialinę apdraudą ir gavome pajuokimo net ir iš save vadinančių socialistais. Socialinė apdrauda jau yra gyvas faktas.

Mes gelbėjome kuo galėjome Lietuvos žmonėms anksčiau nusikratyti carizmo jungo, vėliau nusikratyti fašizmo jungo. Lietuvos žmonės tai atsiekė.

Mes kovojome prieš visokią apgaulę, kas buvo paplitę ir tarp lietuvių, dėl to susilaukėme bylų, bet laimėjome.

Mes skleidėme apšvietą, kovojome už savo ir kitų teises. Gelbėjome bedarbiams prašalinti alkį. Dėka to, ir dabar turime gerų prietelių ir tarpe katalikų.

Visa tai stiprino mūsų ryžtą, didino energiją toliau tęsti tą darbą.

O kad "Vilnies" skaitytojai gerai tai įvertina, rodo daugybė jubiliejui sveikinimų ir gausios aukos stiprinti mūsų dienraštį.

Po 50 metų mes gerai jaučiamės, tikėdami atlikę gerą 50 metų kelionę ir ryžtamės toliau tai daryti, tuo keliu eiti.

Sveikiname visus "Vilnies" darbuotojus—vajininkus, bendradarbius, materialinius rėmėjus, visus skaitytojus, "Vilniai" įžengus į 51-sius metus.

LENINO PAVEIKSLAS LIETUVOS TEATRE

Įžymusis Tarybų Lietuvos aktorius Jonas Kavaliauskas savo straipsnyje "Teatras žvelgia į ateitį," tilpusiame "Literatūra ir menas" (vasario 14 d.) rašo:

Šiais metais, pažymėdami didžiausio mūsų epochos žmogaus V. Lenino gimimo 100-ąsias metines, pirmiausia mąstome apie tai, kokie mes esame šiandien, ką iš leninių idėjų mes pasisėmėme sau ir ką duodame visuomenei. Betarpiškai išreiškę leninių idėjų artimumą mūsų žiūrovui, buvo ir tebėra tie spektakliai, kuriuose Lietuvos teatrai parodė Lenino paveikslą. Kiekvienas aktorius visuomet svajoja sukurti kažkokį jam labai brangų charakterį, kuris būtų pats artimiausias jo širdžiai ir žiūrovui. O koks gali būti patrauklesnis mūsų paveikslas, jei ne genialaus revoliucionieriaus ir nuostabiai paprasto žmogaus — V. Lenino.

Lietuvos teatrai turi šio paveikslo kūrimo tradicijas, nors ir nelabai dideles. Mūsų scenoje V. Lenino paveikslą pirmasis sukūrė LTSR akademinio dramos teatro aktorius J. Siparis dviejuose veikaluose—N. Pogodino "Kremliaus kurantuose" V. Višnevskio "Neužmirštamuosiuose 1919 metuose." Pastarajame spektaklyje estafetę iš J. Sipario perėmė to paties teatro aktorius P. Zulonas, kuris pirmą kartą mūsų teatro istorijoje sukūrė V. Lenino paveikslą operos spektaklyje — T. Chrenikovo "Audroje." Šį paveikslą dar yra sukūrę aktoriai H. Kurauskas — Kauno dramos teatre paestatytoje M. Šatrovo pjesėje "Liepos šeštoji." Ir man pačiam savo kūrybiniame gyvenime teko susitikti su šiuo mums visiems brangiu paveikslu N. Pogodino "Kremliaus kurantuose" ir "Trečiojoje patetinėje."

Pastaruoju metu tarybiniai dramaturgai lenininei temai skiria didelį dėmesį. Ir nors pjesių pasirodo vis daugiau, tačiau gerų — mažai. Dažnai pasikartoja tie patys faktai, ne visuomet lenininė mintis pokankamai apibendrinama, ir tuo pačiu ji praranda filosofinį pagrindą. Šiandieniniam mūsų žiūrovui ypatingai svarbu, kad pjesėse su Lenino paveikslu revoliucinė aistra neprarastų filosofinės esmės.

Labai teisingos mintys buvo pareikštos Maskvoje vykusiame sąjunginiame kūrybinių organizacijų plenume, kad spektaklius su Lenino paveikslu turi teisę kurti tik subrendęs, idėjiškai stiprus teatro kolektyvas. Būtina sąlyga — gerai pasiruošęs šiam kūrybiniam darbui režisierius ir, svarbiausia, visapusiškai tinkamas V. Lenino paveikslo kūrėjas — aktorius. Šio paveikslo sukūrimas saviveiklinėse ir liaudies teatrų scenose yra visiškai neįmanomas, nes vietoje tikro meno kūrinio, šiuo atveju pilnakraujo scenio paveikslo, žiūrovas yra priverstas tenkintis tik užuomina į meną.

1955-1966 metais daugiausia knygų buvo išleista Tarybų Sąjungoje—72,977, toliau seka JAV—58,517, Japonija — 30,451, Anglija — 28,789, Prancūzija—23,823, VFR — 22,720, Ispanija — 19,040, Indija — 12,123, Olandija—10,582, Lenkija—9,001. Šių šalių išleistos knygos sudaro 63 procentus pasaulinės knygų produkcijos.

ROMAS ŠARMAITIS

Liaudies kova dėl pažangos

(Šimtosioms Vladimiro Lenino gimimo metinėms)

Didis Karlo Markso ir Fridricho Engelso nuopelnas yra ne tik tai, kad jie ištyrė buržuazinės visuomenės sandarą, atskleidė jos pasiskirstymą į dvi pagrindines klases — buržuaziją ir proletariatą. Svarbiausia yra tai, kad K. Marksas ir F. Engelsas moksliškai įrodė, jog buržuazijos ir proletariato interesai yra nesutaikomi, kad buržuazijos viešpatavimas yra ne amžinas, kad išnaudojimu paremtą buržuazinę santvarką neišvengiamai sugriaus pačio kapitalizmo pagimdyta darbininkų klasė ir, kad darbininkai, eidami drauge su visais kitais darbo žmonėmis, sukurs neklasinę komunistinę visuomenę.

Idėjinis darbininkų ginklas

Dar nuo XIX amžiaus vidurio tapo idėjiniu darbininkų klasės ginklu. Kovodami prieš išnaudotojus, darbininkai iš savo pačių patyrimo ėmė įsitikinti marksizmo mokslo teisingumu. Tas patyrimas moko, kad darbininkams nepakanka laimėti vieną ar kitą streiką kovoje prieš fabrikanto išnaudojimą, kad nepakanka vieno ar kito darbininkams naudingo įstatymo, kurį darbo žmonių kovos prispirtas išleidžia buržuazinės šalies parlamentas.

Visus tuos darbininkų laimėjimus buržuazija pasistengia greitai atimti, apeiti ir vėl savo pelnus didinti. Norint, kad darbininkų išnaudojimas būtų galutinai likviduotas, reikia pakeisti pačią visuomeninę santvarką, likviduoti išnaudotojų ivešpatavimą ir sukurti socilistinę santvarką.

Besisvystydamas kapitalizmas XIX amžiaus pabaigoje — XX amžiaus pradžioje peraugo į savo aukščiausiąją imperialistinę stadiją. Imperializmo laikotarpiui būdingas monopolijų viešpatavimas. Remdamasis Karlo Markso, Fridricho Engelso mokymu, naujausiais visuomenės ir gamtos mokslų pasiekimais, Vladimiras Leninas ištyrė imperializmo epochos vystymosi dėsningumus ir moksliškai įrodė, kad imperializmas yra aukščiausia ir paskutinė kapitalizmo vystymosi stadija. Pačios monopolijos, didžiai suvisuomenindamos materialinių vertybių gamybą, parengia objektyvias sąlygas pačių gamybos priemonių suvisuomeninimui ir socialistinės santvarkos sukūrimui V. Leninas priėjo išvados, kad imperializmas yra socialinės revoliucijos, esminiu buržuazinės santvarkos pakeitimų išvakarės.

Šią V. Lenino 1916 metais padarytą mokslinę išvadą netrukus patvirtino pats gyvenimas. Išvarginti imperialistų sukurstyto pirmojo pasaulinio karo, įkvėpti marksizmo-leninizmo idėjų, vadovaujami V. Lenino sukurtos bolševikų partijos, Rusijos darbininkai ir valstiečiai įvykdė Spalio revoliuciją, nuvertė kapitalistų ir dvarininkų viešpatavimą, paėmė politinę valdžią į savo rankas, vienoje šeštojoje žemės rutulio dalyje sukūrė tarybinę respubliką. Didžiojo Spalio pergalė buvo leninizmo mokslo triumfas, pirmas reikšmingas žmonijos žingsnis į socializmą ir komunizmą.

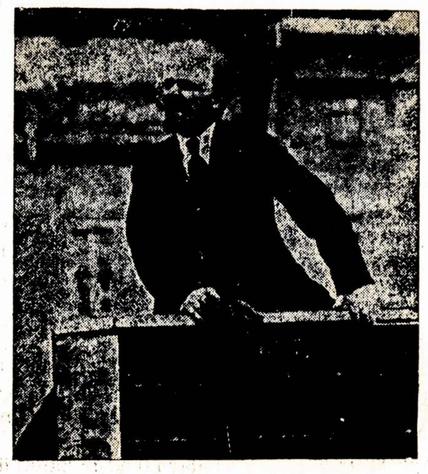

V. Leninas kalba į liaudies minią

Nuo istorinių Didžiojo Spalio dienų praėjo jau daugiau kaip penki a s d e š i m t metų. Tarptautinė reakcija per tą laiką ne kartą mėgino nuslopinti pirmąją pasaulyje darbininkų ir valstiečių valstybę — Tarybų Sąjungą. Karinė intervencija, ekonominė blokada, kontrrevoliucinių sąmokslų organizavimas, pagaliau hitlerinės Vokietijos užpuolimas — viską išmėgino imperialistai savo kovoje prieš socializmo šalį ir pralaimėjo.

Šiandien prieš imperialistinių valstybių bloką stovi jau nebe viena socialistinė šalis, o ištisa socialistinių šalių stovyklą — svarbiausias tarptautinio proletariato iškovojimas. Šia stovykla remiasi visų šalių darbininkai, kovodami prieš išnaudotojus; ja remiasi viso pasaulio engiamosios tautos savo kovoje prieš imperialistinį jungą.

Pirmieji V. Lenino raštai Lietuvoje

Marksizmo-leninizmo idėjos buvo ir lietuvių tautos pažangiųjų sluoksnių socialinio ir nacionalinio išsivadavimo kovos vėliava. Kada XIX amžiaus paskutiniajame dešimtmetyje Lietuvos darbininkų judėjimo pionieriai A. Domaševičius, F. Dzeržinskis, S. Trusevičius ėmė kurti darbininkų klasės politinės organizacijas — Lietuvos socialdemokratų partiją ir Lietuvos darbininkų sąjungą, juos įkvėpė K. Markso ir R. Engelso raštai, kitų šalių darbininkų politinės ir ekonominės kovos patyrimas.

Pirmasis Vladimiro Lenino veikalas, patekęs į Lietuvą, buvo jo knyga "Kas yra 'liaudies d r a u g a i' ir kaip jie kariauja prieš socialdemokratus?" 1894 metų pabaigoje pats V. Leninas Peterburge įteikė ją Vilniaus marksistų atstovui parvežti į Lietuvą. Sekančiais 1895 metais V. Leninas, grįždamas iš Vakarų Europos, kur jis buvo nuvykęs pasimatyti su G. Plechanovu ir kitais r u s ų marksistų "Darbo išsivadavimo" grupės nariais, užvažiavo į Vilnių. Čia V. Leninas susirišo su V i l n i a u s marksistais, susitarė su jais dėl paramos, pervežant iš užsienio į Rusiją marksistinę literatūrą.

Apie savo apsilankymą Vilniuje V. Leninas rašo laiške P. Akselrodui, paskelbtame jo raštų 34 tome (Vilnius, 1955, p. 1). Užmegzti ryšiai nenutrūko ir vėliau. Pažymėdami Peterburgo tekstilės darbininkų laimėjimus streikų kovoje, Lietuvos socialdemokratų partijos Vilniaus organizacijos nariai 1897 m. sausio 26 d. pasiuntė lenininei "Kovos sąjungai darbininkų klasei išvaduoti" laišką, kuriame jie Lietuvos darbininkų vardu rašo:

"Jūs pirmieji pasiekėte tokių didžiulių laimėjimų; dėl to kaip tik jūs, o kartu ir J ū s ų veiklioji "Sąjunga" stojo į pirmąją vietą mūsų bendroje kovoje".

Kai V. Leninas ir jo bendražygiai 1900 metais pradėjo leisti laikraštį "Iskra" ("Kibirkštis"), kuri suvaidino labai svarbų vaidmenį sukuriant Rusijos marksistinę naujo tipo darbininkų klasės partiją, Lietuvos revoliucionieriai F. G u s a r o v a s, I. Klopovas, O. Piatnickis padėjo gabenti leninę "Iskrą," Lenino ir kitų marksistų raštus. Visi šie raštai plito Lietuvoje, skleidė proletarinio solidarumo, bendros visų tautybių darbininkų kovos prieš carizmą ir kapitalistus idėją.

Leninių idėjų įtaka

Ypač plačiai G. Markso, F. Engelso, V. Lenino raštai paplito Lietuvoje 1905-1907 metų revoliucijos laikotarpiu. Lietuvoje buvo platinami V. Lenino redaguoti bolševikiniai laikraščiai "Vperiod" ("Pirmyn") "Proletarij" ("Proletaras"), "Novaja žiznij" ("Naujasis gyvenimas"), V. Lenino veikalai "Į kaimo varguomenę," "Dvi socialdemokratijos taktikos demokratinėje r e v o l i u c i j o j e," "Žingsnis pirmyn, du žingsniai atgal" ir kiti.

Lietuvos revoliuciniai socialdemokratai V. Kapsukas, Z. A n g a r i e t i s ir daugelis k i t ų revoliucijos metu vykdė leninizmo idėjų padiktuotą kovos prieš carizmą taktiką. Revoliuciniai sociademokratai propagavo ginkluoto sukilimo prieš carizmą šūkį, gamino ir supirkinėjo ginklus, kūrė kovos būrius.

Savo straipsniuose, paskelbtuose "Naujojoje gadynėje" (1906) m.), "Skarde" (1907 m.), V. Kapsukas iš leninių pozicijų aiškina Lietuvos valstiečių pasiskirstymą į mažažemius, vidutinius ir turtinguosius (buo-

(Tąsa 4-tam pusl.)

V. Leninui šimtas metų...

(Tąsa iš 1-mo psl.)

V. Leninas ir imperializmas

Leninui priklauso istorinis nuopelnas, kad jis sugebėjo dialektiškai analizuoti ir spręsti ekonomikos ir politikos vystymąsi imperializmo epochoje. Veikale "Imperializmas kaip aukščiausia kapitalizmo stadija," Leninas įrodė, kad monopolinė kapitalizmo epocha sukuria objektyves sąlygas socialistinei revoliucijai. Imperializmas gimdo karus, pavergia silpnas tautas ir valstybes, ugdo fašistines (reakcines) valdžias ir, tuo pačiu, sukelia darbo klasės mases kovai už socializmą. Imperializmo sukelti I ir II pasauliniai karai, tautų ir valstybių pavergimas Europoje, Azijoje ir Afrikoje, vėlesnės JAV intervencijos Lotynų Amerikoj ir dabar Vietname, kaip tik liūdija Lenino teorijos teisingumą.

O ypač hitlerinis imperializmas visu brutališkumu griebėsi ne tik pavergti, bet ir žudyti silpnas tautas. Ir, kaip Leninas numatė, imperializmo nuožmios agresijos rezultate, kilo naujos revoliucijos ir gimė eilė socialistinių valstybių. Todėl Tarybų Sąjungos KP CK tezės, Lenino gimimo 100-tųjų metinių paminėjimui, socialistinės revoliucijos genijų vertina:

"V. Leninas visapusiškai išnagrinėjo visuomenės vystymosi dialektiką, ekonomikos ir politikos sąveiką, visuomeninės būties ir visuomeninės sąmonės savitarpio ryšį daugelį kitų klausimų. Visuomenės vystymosi problemų nagrinėjimas buvo glaudžiai susijęs su revoliucinės praktikos ir ideologinės kovos poreikiais. Kritikuodamas subjektyvizmą filosofijoje ir ideologijoje, Leninas smogė ryžtingą smūgį idėjinėms politinio voliuntarizmo ir avantiurizmo ištakoms. Principinę reikšmę turi jo pasisakymai prieš fatalizmo ir stichiškumo koncepcijas kaip teorinę dešiniojo oportunizmo taktikos bazę".

Po 1917 metų pergalės

1917 metų vasario revoliucija nuvertė Rusijos caro monarchiją, tačiau valdžia pateko į buržuazijos rankas. Su Kerenskiu priešakyje, valdžia tęsė reakcinę politiką, karas buvo tęsiamas, Leniną gaudė policija. Kai kurie bolševikai vadai suabejojo socialistinės revoliucijos pergale. Menševikai propagavo buržuazinės demokratijos "laisvę". Tačiau Leninas kritikavo visokias pesimistines tendencijas, jis reagavo į darbininkų ir valstiečių revoliucinį kovingumą.

Dėka Leninui ir Bolševikų partijos vadovybei — Spalio revoliucija buvo laimėta. Bet revoliucijos laimėjimas buvo tik kertinis akmuo socializmo statybai. Leninui ir partijai kilo šimtai problemų. Teoriškai ir praktiškai reikėjo pertvarkyti naujos valdžios sistemą, žemės ir industrijos socializacija, o tuo pačiu—kovoti prieš imperialistinę intervenciją ir savo šalies socializmo priešus.

Tokiose sąlygose, be pirmesnio patyrimo, gimė pirmoji socialistinė valstybė pasaulio istorijoj. Darbo žmogus, nugalėjęs dvarininkus ir kapitalistus, ėmė šalies gamybos priemones į savo rankas. Leninas tuo metu paėmė naujosios Rusijos valdžios vairą, kuomet ji buvo:

Tu ir nuskurusi, tu ir
—turtinga,
Tu ir galinga, tu ir
—bejėgė,
—Motute Rusija!
(Nekrasovas)

Tik po Spalio revoliucijos, naujoji socialistinė valdžia turėjo pasirašyti, kaip Leninas sakė, jai primestą "Tilžės" taiką. Tai irgi buvo istorinis posūkis. 1918 metų kovo mėnesį, nušvietęs taikos sutartį, Leninas sakė: "Žmonijos istorija daro mūsų dienomis vieną iš didžiausių, sunkiausių posūkių, turinčių neaprėpiamą pasaulinę, išvaduojamąją reikšmę". Tai buvo leninis **didysis** "perėjimas nuo karo tarp gruobonių, siunčiančių į skerdynes milijonus išnaudojamų ir dirbančių... į engiamųjų karą prieš engėjus, už išvadavimą iš kapitalo jungo... į visuotinės gerovės ir patvarios taikos ateitį".

Tuo metu Leninas permatė, kad tarp socializmo ir kapitalizmo vyks ilga politinė ir ideologinė kova. Jis sakė, kad "su baisiu triukšmu ir trenksmu lūžta ir griūva sena, o greta neapsakomose kančiose gimsta nauja". Todėl "kaip kam svaigsta galva". Svaigo tie, kurie griuvo, nes Leninas sakė: "Per keletą dienų mes sugriovėme vieną iš seniausių, galingiausių, brutališkiausių ir žvėriškiausių monarchijų".

Tiesa, monarchijos ir buržuazijos šalininkai puolė jauną socialistinę šalį iš lauko ir vidaus, bet Spalio revoliucija laimėjo visuose frontuose. Tačiau Lenino numatyta politinė ir ideologinė kova talp dviejų pasaulių vyksta ir dabar.

Nacionalinės laisvės klausimas

Nacionalinės laisvės kovą Leninas pradėjo dar anksti prieš 1917 metų revoliuciją. Rusijos imperija savo pakraščiuose buvo pavergusi nemaža tautybių. Kaip žinome, lietuvių tautai per daugelį metų caristinės Rusijos valdžia draudė spausdinti lietuviškus laikraščius ir knygas. Kitos imperialistinės valstybės engė ir tebeengia kitas pasaulio tautas ir rases. Dar 1913 metais Lenino vadovaujama Bolševikų partija reikalavo: "Nė vienos privilegijos nė vienai nacijai, nė vienai kalbai. Nė mažiausios priespaudos, nė mažiausio neteisingumo mažumos atžvilgiu — štai darbininkų demokratijos principas".

Leninas pabrėžė, kad tikra nacionalinė laisvė galės vystytis tik socialistinėje santvarkoje. Nacionalinį klausimą Leninas siejo su klasine kova, nes kapitalizmo sistemoje kiekvienoje tautoje yra dvi klasės ir dvi kultūros — dvarininkų, kapitalistų ir darbininkų. Leninas smerkė nacionalinį šovinizmą — statymą vienos tautos ar rasės prieš kitą. Jis žymėjo, kad didžiųjų monopolijų akcininkai rusai, lenkai, žydai, vokiečiai ir anglai gražiai sugyvena, kur juos vienyja bendri kapitalo interesai.

Prieš kapitalistinį internacionalizmą, Leninas statė darbininkų klasės internacionalinę vienybę, kaip sako marksistinė premisa: "Visų šalių proletarai, vienykitės". Leninas nurodė 1905 metų revoliucijos pamokas, kai Lenkija ir Suomija turėjo prielankias sąlygas atsiskirti nuo Rusijos imperijos, bet tų šalių kapitalistiniai nacionalistai atsisakė revoliucinės kovos ir taikstėsi su Rusijos monarchija prieš savos tautos darbininkų klasę.

Leninas apie literatūrą ir meną

Ir šiandien yra labai gyvas ir naudojamas Lenino teorinis palikimas literatūrai ir menui. Jo teoriniai raštai praturtino ir papildė pirmesniųjų marksistų estetinės teorijos darbus. Prie Plechanovo, Černyševskio, Belinsko ir kitų literatūros estetikos puoselėtojų, Leninas padėjo paskutinį taška. Jis įprasmino literatūros ir meno idėjiškumą ir partiškumą.

Leninas buvo didis grožinės literatūros mėgėjas. Didyjį rašytoją L. Tolstojų Leninas kritikavo ir vertino kaip revoliucijos "veidrodį". Rusų literatūros ir poezijos klasikus — Puškiną, Lermontovą, Dostojevskį, Turgenevą, Nekrasovą, Gogolį ir kitus — Leninas studijavo ir vertino. Su M. Gorkiu jis palaikė artimus ryšius. Vakarų (Europos) literatūrą Leninas skaitė prancūzų, vokiečių, italų ir anglų originaluose. Leninas pabrėždavo, kad ir kapitalistiniam pasaulyje yra pažangių rašytojų ir geros literatūros. Leninui šimtas metų

Pabaigoje 1905 metų Leninas parašė dažnai kritikų minimą straipsnį "Partinė organizacija ir partinė literatūra." Straipsnyje Leninas kritikavo buržuazinius ideologus, kurie propagavo menininko "laisvę" izoliuotis nuo visuomeninio gyvenimo vaizdavimo meno kūriniuose. Teisingai Leninas sakė: "Gyventi visuomenėje ir būti laisvam nuo visuomenės negalima."

Kituose straipsniuose ir kalbose jis nubrėžė meno reikšmės principus. Anot Lenino, "bet koks menas yra partinis, kadangi bet koks menas išreiškia tų ar kitų klasių bei partijų interesus." Tai logiška ir teisinga. Juk ir tas "nepartyviškas" pilietis (ar menininkas), kuris atsisako nuo bet kokios partijos ar ideologijos, savo veiksmuose, raštuose ar kalbose—išreiškia kaip tik partines, moralines ideologijas, kurios yra gyvos jo laiko visuomenėje.

Leninas moksliškai pagrindė **pažintinę ir atspindėjimo** meno teoriją. Tuo atveju marksistinis meno kūrinio vertintojas sako, kad "gyvenimo atvaizdavimo mene teisingumas yra pagrindinis meninio kūrinio vertės kriterijus". Leninį meno idėjiškumą ir liaudiškumą pabrėžė ir šiuolaikinis Tarybų Lietuvos kūrybinių sąjungų valdybų plenumas, kurio atspindžiu laikraštyje "Literatūra ir menas" V. Radaitis konstatuoja:

"Nuolatinis dėsnis leniniams estetiniams principams socialistinėje visuomenėje yra skatinimas ne kokio nors dogmatinio prieraišumo, o todėl, kad šie principai moksliškai pagrindžia objektyvius naujos socialistinės kultūros vystymosi dėsningumus. Kas atmeta šiuos principus, tas iš esmės užkerta sau kelią dialektiškai vertinti ir pažinti meno santykius su mūsų laikų žmonijos vystymosi vyksmu."

Minint Lenino gimimo šimtąja sukakti, pastebi šiuolaikinės Tarybų Lietuvos poezijos kritikas Vitas Areška — "didėja ir tragiški pasaulio sukrėtimai." Vyksta "gigantiškos dviejų visuomenių dvikovos." Bet "protas dar nepajėgia pastoti kelio tokiam absurdui, kaip masiškos, šlykščios ir jokiais protingais motyvais nepateisinamos žmonių žudynės."

Taigi, poetas, menininkas, kaip ir visa sąmoninga žmonių masė, neprivalo bėgti "nuo gazdinančios XX a. realybės". Dvasinė ir fizinė kova gali pašalinti "žmonių žudynes." Leninė tiesa rodo kelią į blaivesnį pasaulį. Dviejų visuomenių kovoje menas turi būti aiškus. Iš meno kūrėjo ir kritiko reikalaujama leninės tiesos pažinimo įsisavinimo.

P. S. Informacija, citatos šiam straipsniui imta iš: "Leninas apie kultūrą ir meną", "Pergalė", "Kultūros barai," "Literatūra ir menas," Vilniaus "Tiesa." 1970-II-20

JUSTAS PALECKIS

Išėjom į Lenino kelią

—Kokios naujienos? Ką Leninas sako apie susitaikymą? — taip mane dažnai klausinėdavo Andrejus Vinokurovas.

Tai buvo 1917 metų gale. Kaizerio kariuomenei užėmus Rygą, kur aš tuomet gyvenau, vokiečiai paėmė mane, aštuoniolikametį vaikiną, į priverstinus darbus. Pirma mūsų grupę pasiuntė į Šiaulius, paskui į Tukumą, o iš ten į nedidelę stotelę Slampę, esančią tarp Latvijos miestų Tukumo ir Jelgavos. Slampėje dirbau dailide drauge su rusų karo nelaisviais, kuriems laikyti buvo įrengta nedidelė stovykla netoli stoties.

Kadangi Andrėjus Vinokurovas buvo prityręs dailidė, mums abiem buvo pavesta suremontuoti spragą, kurią pramušė rusų sviedinys medinėje stoties sienoje. Daug patyręs kareivis iš Smolensko gubernijos valstiečių, Andrejus Vinokurovas pateko į nelaisvę per pasitraukimą 1915 metais. Kaip du kartus bandęs pabėgti iš nelaisvės, jis tapo "kryžeiviu," tai reiškia, kad ant jo švarko nugaros buvo įsiūta ne tiktai išilga, bet ir skersinė drūžė iš šviesios medžiagos kryžiaus pavidalu.

Andrius buvo sumanus vyras, viskam tikęs meistras, mėgėjas paplepėti ir padainuoti. Kai kurias jo dainas prisimenu ligšiol.

Kadangi gaudavau lietuviškus, vokiškus, latviškus laikraščius, aš papasakodavau išskaitytas naujienas apie įvykius. Ypatingai mus domino žinios iš Rusijos, kur valdžią paėmė bolševikai. Žinoma, vokiečių cenzūros praleisti laikraščiai patiekdavo viską iškraipytame pavidale. Tačiau iš tų prasimanymų išaižų apie nepaprastą chaosą Rusijoje ir piktus pranašavimus apie tarybų valdžios greitą žlugimą galėjo išlukšteti tikrus faktus. Jie liudija apie dideles permainas, vykusias šalyje, kur pirmą kartą kruvinose kautynėse, sunkiose kančiose prasidėjo socializmo era. Ir nebuvo dienos, kad nepasikartotų vardas to žmogaus, kuris vadovavo Spalio revoliucijai, kuris stovėjo bolševikų partijos priešakyje ir pirmininkavo tarybų vyriausybei — Lenino vardas.

— Leninas pažadėjo taiką, žemę ir laisvę! — džiuginančia žinia skambėjo tie žodžiai nelaisviams, uždarytiems už spygliuotų vielų. Kas gi gali būti brangesnio, kaip taika kariams, kaip laisvė nelaisviams, kaip žemė valstiečiams!

Kas toks Leninas, iš kur jis, kaip jis sugebėjo sukelti liaudį tokiai revoliucijai? — tie klausimai biro iš visų pusių tuo metu, kai man drauge su nelaisviais tekdavo dirbti valant geležinkelį nuo sniego pusnių. Atsakydamas aš galėjau papasakoti kai kurias nuotrupas iš to įvairiausių spalvų laikraščių srauto, kuris paplūdo po vasario revoliucijos. Tačiau tarpe tų laikraščių buvo ir kaikurie Rygoje leistojo karių belaisvių laikraščio "Okopnaja Pravda" ("Apkasų Tiesa") numeriai, kuriuos teko man skaityti. Kai kurias žinias galėjau pasemti ir iš okupacijos ėjusių laikraščių.

Sunku aprašyti džiaugsmą ir susidomėjimą, apėmusį mane, kai galėjau pranešti Andrejui Vinokurovui, o per jį ir kitiems nelaisviams apie tai, kad Lenino pažadas pildomas, kad Lietuvos Brastoje prasidės taikos derybos...

Tie prisiminimai apėmė mane šiuo metu, kai artėja didingos Lenino gimimo šimtmečio sukaktuvės.

Tačiau tikra Lenino galingųjų minčių ir įtikinamų žodžių įtaką aš pajaučiau 1919 metais. Tai buvo neužmirštamieji metai, kada didžiojoje Pabaltijo dalyje darbo liaudis galėjo imtis savo tarybų valdžios kūrimo, žlugus vokiečių okupacijos priespaudai. Tuomet man teko dirbti lietuvių komunistiniame laikraštyje "Darbininkų Kova," ėjusiame Rygoje.

1919 metų kovo pradžią paženklino pasaulinio masto įvykis — III Internacionalo (Kominterno) įkūrimu. Jo įkvėpėju ir Kominterno pirmojo kongreso energingu vadovu buvo Leninas, dar 1914 metų lapkrity paskelbęs II Internacionalo sužlugimą ir pasveikinęs būsimąjį III Komunistinį Internacionalą.

Vos žengusiam pirmuosius žingsnius žurnalisto keliu, man teko versti svarbiausius Kominterno dokumentus į lietuvių kalbą. Lenino kalba, jo pranešimas, teziai apie buržuazinę demokratiją ir proletariato diktatūrą, Kominterno platforma, Manifestas "Į viso pasaulio proletarus" — tai buvo labai įtikinantys, didelio poveikio dokumentai, kurie turi pažadinti viso pasaulio proletarus ir įkvėpti juos kovai už naują gyvenimą, naują pasaulį.

Nepaprastai aiškiai ir prieinama forma Lenino pareiškimuose ir Kominterno kongreso dokumentuose buvo išdėstyti mokslinio komunizmo dėsniai, vystoma revoliucinė marksistinė teorija visuotinos kapitalizmo krizės ir socialistinės revoliucijos pradžios laikotarpiu, keliami konkretūs uždaviniai, iškylą viso pasaulio darbininkų klasei.

Su dideliu susijaudinimu, lyg aukštos poezijos kūrinius verčiau Lenino mintis ir žodžius, pajutęs kažkokį nušvitimą, įkvėpimą. Kilo troškimas propaguoti tas didžiąsias mintis, polemizuoti su abejojančiais, kovoti su proletariato priešais.

Lenino mintys atrado gyvą atbalsį mano širdyje ir sąmonėje, jaudino ir ragino aktyviai veiklai. Netrukus aš jau nebepasitenkinau vertimais, bet pradėjau rašyti straipsnius, kurti eilėraščius "Darbininkų Kovai."

Tačiau trumpas tai buvo tarybinis laikotarpis Pabaltijo tautų gyvenime. Tarptautinė karinė intervencija, susijungusi su vietos reakcine buržuazija ir socialpardavikais, sužlugdė tarybų valdžią Estijoje, Lietuvoje ir Latvijoje. Apie 20 metų tų respublikų tautas valdė buržuazija, netrukus pavartojusi fašistinius metodus, numetusi bet kokias parlamentarinės demokratijos skraistes. Atviras smurtas, teroras ir persekiojimai, nukreipti prieš komunistus ir pažangiąsias jėgas, liaudies beteisiškumas, valdžią pagrobusios buržuazijos viršūnės korupcija ir sauvalė, klerikalizmo ir obskurantizmo įsigalėjimas—taip galima apibūdinti padėtį buržuazijai valdant Lietuvoje, kur aš persikėliau gyventi.

Nelengvas buvo inteligento kelias sudėtingose buržuazinių sąlygų apystovose, įvairių grupių ir pasaulėžiūrų verpete, aštrioje politinėje kovoje, buitinių reikalų varguose.

Ieškojome kelių tikrų—
geriausiai kaip tarnauti
žmonijai visai plačiajai
ir darbo liaudžiai, tautai—

rašiau aš kadaise apie tuos nelengvus ieškojimus.

Nemažai kryžkelių buvo ir mano gyvenimo kelyje. Tačiau niekada negeso sieloje kibirkštis, kurią įžiebė Lenino žodžiai ir mintys. Visose aplinkybėse ji priminė man, kad tiesa yra kairiojoje, lenininėje pusėje. Tai padėjo man išsilaikyti antiklerikalinėse, antifašistinėse pozicijose, o su laiku užmegzti ryšius su nelegalia Lietuvos komunistų partija ir įsijungti į kovą už Lenino idėjas.

Lietuvos darbo žmonių kovos istorijoje esama neužmirštamų epizodų, susijusių su Leninu. 1895 metų rugsėjo 19 d., grįždamas iš užsienio, Leninas buvo sustojęs Vilniuje, susitiko su vietos marksistais ir tarėsi dėl marksistinio leidinio sudarymo. Tas istorinis Lietuvos darbininkų judėjimui susitikimas turėjo didelę

(Tęsinys 4-me psl.)

NAUJIENOS IŠ LIETUVOS

"Menas — Liaudžiai

Su tokiu devizu visoje Tarybų šalyje vyko TSRS Tautų meno šventė, skirta V. Lenino gimimo 100-ioms metinėms. Joje aktyviai dalyvavo ir geriausieji lietuviški kolektyvai. Valstybinis dainų ir šokių liaudies ansamblis "Lietuva" koncertavo Moldavijoje ir Ukrainoje, Vilniaus pučiamųjų orkestras "Trimitas"—Baltarusijoje, atskiri meno meistrai — tolimame Azerbaidžane, Armėnijoje.

Kovo viduryje meno šventės dalyvius sveikino Lietuvos darbo žmonės. Mūsų didžiuosiuose miestuose ir atokiuosiuose miesteliuose viešėjo įvairių tarybinių tautų muzika, dainos, šokiai. Didelio pasisekimo susilaukė TSRS Valstybinis simfoninis orkestras, kuris neseniai grįžo iš sėkmingų gastrolių po JAV, Meksiką ir Kanadą, Vilniečiai ir kapsukiečiai nuoširdžiai plojo Estijos vyrų chorui, Naujosios Akmenės gyventojai — Ukrainos banduristų kapelai, Šiaulių dainos mylėtojai — Sibiro Valstybiniam rusų liaudies chorui.

Tūkstančius kilometrų šventės dienomis nukeliavo ir respublikos dainininkai, šokėjai, rašytojai ir kompozitoriai. Koncertuose, vakaruose dalyvavo daugiau kaip 1,600 atlikėjų, jų tarpe daugiau kaip trečdalis iš broliškųjų respublikų.

Margi dainų šventės drabužiai

Ne už kalnų respublikinė Dainų šventė. Jai aktyviai ruošiasi visų miestų ir rajonų meno saviveiklininkai. Balandžio ir gegužės mėnesį galutinai paaiškės, kuriems kolektyvams bus suteikta teisė atvykti į Vilnių.

Nemaža rūpesčių Dainų šventė sukėlė ir dailininkams R. Songailaitei ir J. Balčikoniui. Juk jiems tenka rūpintis, kaip bus pasipuošę dainininkai, šokėjai, muzikantai. Dailininkai jau sukūrė žemaičių, aukštaičių, suvalkiečių, dzūkų tautinių drabužių pavyzdžius.

Jiems pasiūti reikės keliasdešimt tūkstančių metrų audinių, juostų. Kauno "Drobės", "Kaspino", Vilniaus "Audėjo", Kretingos "Laisvės" fabrikai atliks šį didžiulį Dainų šventės dalyvių užsakymą.

Senovė ir dabartis

TSRS Architektų sąjunga paskelbė senosios ir dabartinės architektūros harmonijos konkursą, kuriam Lietuvos architektai pateikė tris darbus. Tai — Parodų rūmai Vilniuje, Muziejaus gatvėje (autorius —V. Čekanauskas), senamiesčio kvartalas (V. Landsbergis-Žemkalnis, V. Dvariškis, V. Parčiauskas), S. Nėries vidurinės mokyklos pastatas (projekto autorius — architektas L. Kazarinskis).

Į konkurso vertinimo komisiją įeina Lietuvos TSR Kultūros ministerijos paminklų apsaugos draugijos pirmininkas J. Glemža.

Liaudies kova dėl pažangos

(Tęsinys iš 2-ro psl.)

žes), rūpinasi stiprinti mažažemių ir vidutinių valstiečių sąjungą su darbininkais, kad sėkmingesnė būtų liaudies kova prieš dvarininkus ir caro valdžią, kelia dvarininkų žemės konfiskavimo reikalavimą.

Pirmosios Rusijos buržuazinės demokratinės revoliucijos patyrimas aiškiai parodė, kokią žalą revoliuciniam išsivadavimo judėjimui daro darbininkų organizacijų susiskaldymas, jų vienybės nebuvimas. Sekdami V. Lenino mokymu, revoliuciniai socialdemokratai stojo už tai, kad atskirai veikiančios nacionalinės socialdemokratinės organizacijos susivienytų su Rusijos socialdemokratų darbininkų partija, kad darbininkų klasės ir kitų darbo žmonių išsivaduojamoji kova turėtų vieningą vadovybę.

Lietuvos socialdemokratų partijos VII suvažiavimas, įvykęs 1907 m. rugpiūčio mėnesį Krokuvoje, vienbalsiai pripažino, kad Rusijos SDDP ir Lietuvos SDP susivienijimas yra galimas ir reikalingas. Tai buvo lenininių idėjų pergalė Lietuvos socialdemokratiniame judėjime. Įsigalėjusi po revoliucijos reakcija, žymiausių revoliucinių socialdemokratų įkalinimas sutrukdė Rusijos SDDP ir Lietuvos SDP susijungimą.

Revoliucijos metais išplėsti Lietuvos socialdemokratų ryšiai su Rusijos socialdemokratų darbininkų partija nenutrūko ir vėliau. Tuos ryšius su Rusijos bolševikais palaikė Pranas Eidukevičius, Vincas Kapsukas ir kiti Lietuvos revoliucionieriai. P. Eidukevičius 1911 metais bendradarbiavo Rusijos socialdemokratų darbininkų partijos Centro Komiteto organe "Sosial - Demokrat", pasisakydamas prieš likvidatorius, kurie, užėjus reakcijai, ėmė laidoti darbininkų klasės partiją.

V. Kapsukas, pabėgęs iš Sibiro tremties, 1914 metais Krokuvoje užmezgė ryšius su V. Leninu, informavo jį apie lietuvių socialdemokratinį laikraštį "Vilnis", parašė bolševikų teoriniam žurnalui "Prosveščenije" ("Švietimas'') straipsnį apie Lietuvos socialdemokratų partijos evoliuciją.

V. Lenino raštai lietuviškai

Pirmas V. Lenino kūrinys, paskelbtas lietuvių kalba, buvo "Įstatymo dėl nacionalinio lygiateisiškumo projektas." Jį išspausdino Rygos lietuvių revoliucinių socialdemokratų savaitraštis "Vilnis" 1914 metų 10 numeryje. Carinės Rusijos pavergtoms tautoms, tarp jų ir lietuvių tautai, leninė nacionalinio lygiateisiškumo idėja buvo visiškai suprantama.

Pirmojo pasaulinio karo metu V. Kapsukas, redaguodamas Anglijoje lietuvių darbininkų laikraščius "Socialdemokratas," "Rankpelnis," Jungtinėse Amerikos Valstijose — "Kova", žurnalą "Naujoji gadynė" populiarino leninines pažiūras į imperialistinį karą, į socialšovinistus, ragino atsiriboti nuo socialoportunistų, nuėjusių tarnauti imperialistinei buržuazijai, spausdino Z. Angariečio straipsnius, pasisakančius už sukūrimą Trečiojo Internacionalo vietoj socialšovinistų sužlugdyto Antrojo Internacionalo.

Pirmieji lietuviai bolševikai

Tai, kas buvo nutarta Lietuvos socialdemokratų partijos VII suvažiavime dėl susivienijimo su Rusijos socialdemokratų darbininkų partija, Lietuvos revoliuciniai socialdemokratai ėmė vykdyti po 9-10 metų. Atsidūrę pirmojo pasaulinio karo metu įvairiuose Rusijos miestuose lietuviai revoliuciniai socialdemokratai užmezgė ryšius su vietinėmis bolševikų partijos organizacijomis. Nemaža evakuotų darbininkų, moksleivių ir tiesiai įstojo į bolševikų partiją.

Petrogrado lietuvių socialdemokratų konferencija 1916 m. lapkričio mėnesį pasisakė už įstojimą į bolševikų partiją, sudarė partijos Lietuvių rajoną, kurio komiteto atstovas įėjo į RSĐDP Petrogrado komitetą. Be Petrogrado, dar 1916 metais lietuvių bolševikų organizacijos veikė Voroneže, Jekaterinoslave (dabar Dnepropetrovskas), Rygoje.

Po Vasario revoliucijos lietuvių bolševikų rajonai, vėliau sekcijos, dar labiau išaugo . Rusijos socialdemokratų darbininkų partijos (bolševikų) VI suvažiavime 1917 metų vasarą V. Kapsukas pranešė, kad bolševikų partijos lietuvių organizacijose įvairiose Rusijos vietose yra apie 2 tūkstančius narių.

1917 metų rudenį buvo sudarytas bolševikų partijos Lietuvių sekcijų Laikinasis Centro Biuras. Į jį įėjo Vincas Kapsukas, Zigmas Angarietis, Juozas Dumša. Jis koordinavo visų lietuvių sekcijų darbą, leido reikalingą literatūrą. 1918 metų sausio 5-8 d. Petrograde įvykusioje pirmojoje lietuvių sekcijų konferencijoje buvo išrinktas nuolatinis Centro Biuras iš 9 asmenų, tarp kurių buvo ir anksčiau veikusio Centro Biuro nariai.

Bolševikų partijos lietuvių rajonų, paskui sekcijų sukūrimas suvaidino svarbų vaidmenį I pasaulinio karo metu į Rusijos gilumą buvo išvažiavę apie 300 tūkstančių Lietuvos gyventojų. Jie dirbo Petrograde, Maskvoje, Voroneže, Charkove, Tuloje ir daugelyje kitų miestų, apie 64 tūkstančius buvo mobilizuoti į Rusijos kariuomenę.

Lietuvių sekcijos padėjo bolševikų partijai sutelkti evakuotuosius Lietuvos gyventojus į kovą dėl Tar. valdžios. Lenininiai balševikų partijos šūkiai už taiką, už žemę, už liaudies valdžią, už teisę pavergtoms tautoms laisvai apsispręsti, už socialistinę ateitį buvo artimi, suprantami ir lietuviams darbo žmonėms. Nepaisant buržuazinių partijų veikėjų, jų nacionalistinės spaudos pastangų sulaikyti lietuvius nuo dalyvavimo bendroje su visos Rusijos darbo žmonėmis revoliucinėje kovoje, tūkstančiai lietuvių darbininkų, kareivių, moksleivių dalyvavo Spalio revoliucijoje, kovoje už Tarybų valdžią, gynė revoliucijos laimėjimus Raudonosios Armijos gretose.

Pirmoji V. Lenino knyga lietuvių kalba

Kolektyvinio propagandisto ir agitatoriaus vaidmenį 1917-1918 m. sėkmingai atliko pirmieji lietuvių komunistiniai laikraščiai, Lietuvių sekcijų Centro Biuro organai "Tiesa" (ėjo Petrograde, paskui Maskvoje) ir "Komunistas" (ėjo Voroneže). Jau 1917 m. "Tiesoje" buvo paskelbta 12 V. Lenino parašytų dokumentų, tarp jų "Balandžio tezių" išdėstymas, dekretai dėl taikos ir žemės ir kiti. "Komunistas" 1918 metais išspausdino V. Lenino "Laišką Amerikos darbininkams", laišką Petrogrado darbininkams "Apie badą", jo straipsnį "Pranašiški žodžiai".

Pirmasis V. Lenino veikalas, išleistas lietuvių kalba, atskiru leidiniu, buvo Voroneže išėjusi knygutė "Laiškas Amerikos darbininkams". Šią, kaip ir kitas Voroneže išleistas marksistines knygutes, komunistinius laikraščius, dar 1918 metais gabeno į Lietuvą grįžtantieji iš Rusijos į gimtąjį kraštą karo pabėgėliai, moksleiviai. Vokiečių okupuotos Lietuvos gyventojai godžiai skaitė patikimas žinias apie Spalio revoliuciją, pirmuosius socialistinės statybos žingsnius Tarybų šalyje.

Lietuvos Komunistų partijos susikūrimas

Klasių kovos patyrimas įrodė, kad darbininkai ir valstiečiai gali išsivaduoti iš buržuazijos priespaudos tik marksistinės - leninės partijos vadovaujami. Sukurti tokią partiją Lietuvoje ragino V. Kapsukas, Z. Angarietis savo straipsniuose, paskelbtuose "Tiesoje", "Komuniste". Lietuvos revoliuciniai marksistai Pranas Eidukevičius, Konstantinas Kernovičius, Simanas Grybas, Ignas Gaška, grįžę iš evakuacijos komunistas Karolis Požėla, Juozas Dumša, Aleksandra Drabavičiūtė ir kiti 1918 metais sukūrė Lietuvos Komunistų partiją. Jos pirmasis suvažiavimas buvo sušauktas 1918 m. spalio 1-3 dienomis kaizerinės Vokietijos okupuotame Vilniuje.

Suvažiavimas išrinko Lietuvos Komunistų partijos Centro Komitetą iš 7 asmenų. Kai lapkričio pabaigoje į okupuotą Vilnių atvyko V. Kapsukas ir Z. Angarietis, jie taip pat buvo kooptuoti į Centro Komitetą, tapo vadovaujančiais darbuotojais. Nuo šio laiko Lietuvos Komunistų partija tapo pagrindiniu marksizmo - leninizmo idėjų platintoju Nemuno krašte.

(Daugiau bus)

Trenton, N. J. — Į valstijos seimelį įneštas bilius, kuris leistų kareiviams iš šios valstijos atsisakyti vykti į Vietnamą.

Panašus įstatymas jau priimtas Massachusetts valstijoje.

Subic Bay, Philippinai. — Čia pribuvo Jungtinių Valstijų amunicijos laivas, kuris aną dieną buvo užgrobtas ir nuplukdintas į Kambodiją.

Philadelphia, Pa.

Linksma pavasarinė sueiga

Balandžio 12 d. mūsų parengimų lankytojai gavo viską, kas jiems buvo skelbimuose prižadėta prieš parengimą. Jaunuoliai pademonstravo savo meninius muzikinius gabumus. Amelia Juškevičienė parodė savo spalvotas nuotraukas įžymesnių vietovių Tarybų Lietuvoje. O kai kurie svečiai pamatė savo gimines, pažįstamus ir nuostabiai gražius gimtojo kraštogamtovaizdžius. Tas dar labiau atnaujino žiūrovų meilę Lietuvai.

Baigiant pietauti, svečiai, dėkodami rengėjams už vaišes ir meninę programą, gausiai aukojo pažangios spaudos reikalams. Po $10 P. Nevardauskas, J. ir F. Lagiskis, Zambusevičiai, F. Navickas, P. Šlajus, A. Lipčius, N. Dudonis, A. ir B. Gegžnas, Juškevičius; $9 K. ir A. Mačiūnai; po $6: E. Bekampienė ir Frances Pamrink; po $5: P. Baranauskas, D. Gurklis, Kazlauskienė, Sidabrienė, B. Navalinskienė, N. Griciūnienė, A. Paukštienė, Akelaitienė, Vaišvilienė, Gužonienė, Rož. Merkytė, S. Ufier, F. ir P. Valant; $4 Fergienė; $3 Kasparіūnienė; $2 Bartašienė. Jablonskienė parengime nedalyvavo, bet per Tureikienę pridavė rengėjams $5.

Skanių keikų ir pyragų parengimui aukojo: V. Gustaitienė 4, Zambusevičienė 2, Tureikienė 2, Mrs. Mitchel 2.

Rengėjai taria didelį ačiū aukotojoms už skanius patiekalus.

Jeigu įvyko kokia klaida, tai žinučių rašėjas gali atitaisyti, jeigu reikalas...

Labai džiugu, kad šis parengimas visapusiškai gerai pavyko, nors buvo ir ne toks skaitlingas, kaip tikėtasi.

"L" Reporteris

Hartford, Conn.

Laisvės Choras turėjo sėkmingas pamokas praeitą trečiadienį. Gerai sekasi naujas daineles dainuoti ir senas panaujinti, tik labai trūksta vyrų balsų. Labai pasigendame F. Romano. Nebuvo šiose pamokose ir J. Lukštas — dar tebėra saulėtoje Floridoje, bet nugirdau, kad neužilgo sugrįš į chorą. Labai malonu matyti L. Žemaitienę, nes liga labai ilgai sulaikė ją nuo dainavimo ir kitų darbų, o ji nepamainoma. Tai iš tikro buvo malonu ją matyti. Su atgyjančia gamta visi linkime, kad ir jūs eitumėt tvirtyn.

W. Hollis pranešė, kad gausime svečių artistų iš Massachusetts gegužės 24 dieną. Tai labai gera, linksma žinia. Pasižadėjo Irena Janulis ir Mr. Daukša. Taipgi mūsų miela solistė Helena Brazauskienė labai rimtai mokosi naujas daineles. Taigi visus prašome tos dienos nepamiršti pasižymėti kalendoriuje. Bus graži programa ir geri pietūs. Tai seniai turėjom.

-:- -:- -:-

Labai skaudi žinia mums buvo išgirsti, kad drg. Gasiūnas susirgo. Mes visi hartfordiečiai linkime jam greit pasveikti.

Veronika Kazlau

Išėjom į Lenino kelią

(Atkelta iš 3 pusl.)

reikšmę marksizmo-leninizmo idėjų plitimui ir užmezgimui ryšio su Rusijos darbininkų klasės judėjimu.

Dar XIX a. pabaigoje Lietuvoje prasidėjo Lenino kūrinių platinimas. Per Lietuvą ėjo leninės "Iskros" kelias ir jos platinime aktyviai dalyvavo Lietuvos marksistai. Tiesioginius ryšius su Lietuvos socialdemokratais Leninas užmezgė 1912-1914 metais, gyvendamas Krokuvoje, Poronine, Zakopanėje. 1914 m. balandžio mėnesį Leninas kalbėjo Lietuvos socialdemokratų grupės susirinkime. Čia jis susipažino su Lietuvos revoliucinės socialdemokratijos vadovu Vincu Mickevičium-Kapsuku, kuris 1918 metais tapo Tarybų Lietuvos vyriausybės galva. Leninas teigiamai atsiliepė apie 1913-1914 metais Rygoje ėjusį darbininkų laikraštį "Vilnis," kurį jis pavadino "pravdistiniu."

Nuostabų įžvalgumą ir lietuvių tautos interesų supratimą Leninas pareiškė straipsnyje "Kritinės pastabos nacionaliniu klausimu." Polemizuodamas su Roza Liuksemburg, kuri, matyt, laikė Lietuvą neatskiriama Lenkijos dalimi ir nepripažino Lietuvai teisės į autonomiją, Leninas griežtai paneigė tą tikinimą, Paneigdama Lietuvos teisę į autonomiją, Roza Liuksemburg rėmė tą nuomonę tuo, kad taip vadinamose Lietuvos gubernijose — Kauno, Vilniaus, Gardino ir Suvalkų — lietuvių gyventojų skaičius sudarąs tik nežymią mažumą — 31%. Tuo tarpu Leninas pažymėjo, kad nėra reikalo imti tas gubernijas ištisai, bet reikia išskirti iš jų tik dalis su lietuvių dauguma ir tada gausime teritoriją su žymia lietuvių gyventojų didžiuma ir turinčią teisę į autonomiją.

O praėjus keletai metų po tos polemikos Leninas, kaip Rusijos TSRS Vyriausybės pirmininkas, pasirašė Įsaką dėl Lietuvos Tarybinės Respublikos nepriklausomybės pripažinimo.

Nors tuomet Tarybų Lietuva ir negalėjo išsilaikyti prieš pajėgesnes interventų ginkluotąsias jėgas, kova dėl tarybų valdžios nenutrūko. Ištikimu Lenino priesakų saugotoju buvo Lietuvos komunistų partija. Lenino vardas buvo šventas komunistams ir visiems Lietuvos proletarams. Su jo vardu jie ėjo į kovą, į katorgą, kančias ir mirtį.

Didelio liūdesio dienomis Lietuvos proletarams buvo 1924 metų sausio dienos, susijusios su Lenino mirtimi ir jo laidotuvėmis. Tomis dienomis Kauno darbininkų atstovai ateidavo į Tarybų Sąjungos pasiuntinybę pareikšti užuojautą tarybinei liaudžiai. Nežiūrint persekiojimų, daugelyje nelegalių susirinkimų Lietuvos darbo žmonės pagerbė vado atminimą. Politiniai kaliniai nešiojo gedulo ženklus.

Visiems laikams liko Leninas Lietuvos darbo žmonių atmintyje. Ryšium su pirmosiomis Lenino mirties metinėmis Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komitetas savo atsišaukime skelbė:

"Sausio 21 d. sueina metai, kai viso pasaulio darbininkai ir valstiečiai nustojo žymiausio savo vado Vladimiro Iljičiaus Lenino. Jam mirus nudžiugo darbininkų priešai — buržuazija ir dvarininkai. Jie manė, kad revoliucinis proletariatas, netekęs geriausio vado, nebemokės taip sėkmingai vesti kovą. Bet jie skaudžiai apsiriko. Leninas mirė, bet gyvuoja leninizmas."

Leninizmo idėjos Lietuvoje visiškai laimėjo 1940 metų vasarą, kai darbo žmonės su nepaprastu entuziazmu balsavo už Tarybų Lietuvos atkūrimą. Tai buvo pergalinga išdava jų ilgametės kovos, kurioje dalyvavo geriausios liaudies — darbininkų, valstiečių ir inteligentų — jėgos.

Vos išėjus į Lenino kelią,
Mums išaugo erelių sparnai,
Laimo džiaugiasi buvę bedaliai,
Nusimetę vargus amžinai.
Atjaunėjusios širdys pražydo,
Pasijutom atgimę visi,
Tave, Tėviške, jauną išvydę,—
Dar brangesnė dabar mums esi.

Drauge su visomis Tarybų šalies tautomis lietuvių tauta po Lenino vėliava per trumpą laiką pasiekė milžiniškų laimėjimų visose gyvenimo srityse — ekonomikoje, švietime, kultūroje, mene. Lenino idėjų šviesa išvaikė amžių tamsą, kurią atkakliai palaikė nežaboti tamsybių tarnai ir fašistai.

Atsinaujinusi ir tikrai atradusi save, įgijusi erelio sparnus, Lietuvos liaudis sutinka garbingas Lenino gimimo 100-ąsias sukaktuves.

Tarp 87 vaikų kartą gimsta dvynukai. Tarp 87 dvynukų — kartą gimsta trys vaikai, tarp 87 trynukų kartą gimsta keturi vaikai ir t. t. Pirmą kartą šį dėsningumą praėjusio amžiaus pabaigoje nustatė prancūzų biologas Elenas.

DAINELĖ APIE TĖVUS, NUTEISTUS KALĖTI

Tėvai užaugino
Sūnelį žaliūką;
Jo dirbt nemokino,
Augino valiūką.

Į teismą pateko
Sūnelis beūsis.
"Nekaltas jis"— sakė
Jo tėvas orusis.

"Maitinom, žiūrėjom
Kiekvieno jo noro.
Mokyklai derėjo
Įkvėpti jam dorą!"

Bet teismo taryba
Meldimo nepaisė.
Kodekso rūstybė
Kalėt ir juos teisė:

"Mokyklos negali
Sudorinti vaiko,
Jei jis siurbia, geria
Namų dvokų tvaiką.

Juokai yra smerkti
Mokyklos dorovę,
Jei tėvas kas kartą
Ją pašaipom griovė.

Kiekviens šeimininkas,
Kurs valdžią įgavo,
Didžiai atsakingas,
Už valdinius savo!"

Taip teisėjas bylojo
Įstatymo krasėj.
Sargyba šaltojon
Tėvus žengt paprašė.

J. Šimonis

Universiteto choro jubiliejus

Vilniaus universiteto choras, kurio vyriausiasis meno vadovas ir dirigentas yra Lietuvos TSR nusipelnęs artistas Pranas Sližys, išvyko koncertuoti į Čekoslovakiją. Prieš tai Vilniuje choras surengė jubiliejinį koncertą.

Universiteto choras gyvuoja 30 metų. Per tą laiką jame dainavo daugelis studentų, kurie šiandien dirba įvairiuose Lietuvos kampeliuose. Todėl ir jubiliejinis choro koncertas buvo tarsi šeimyninė šventė, nes į ją suplaukė daug jo dainininkų. Jie nuoširdžiai plojo savo jaunesniesiems draugams, kurie gražiai dainavo lietuvių liaudies, mūsų ir kitų tautų kompozitorių sukurtas dainas, klasikinius kūrinius.

Be studentų, taip pat dainavo buvusiųjų choristų choras ir mažieji dainininkai — choristų vaikai.

Pirmieji turistai

Draugystės traukinys iš Lenkijos atvežė pirmuosius turistus iš Lodzės vaivadijos. Svečiai iš Lenkijos apžiūrėjo Vilnių, klausėsi "Vilijos" ansamblio koncerto.

Artimiausiu metu atvyks turistai iš kitų Lenkijos vaivadijų ir Čekoslovakijos.

"Siena" -- Rygoje

Rygos J. Rainio Dailės teatras pastatė lietuvių poeto Justino Marcinkevičiaus poemą "Siena". Šio kūrinio sceninę kompoziciją paruošė latvių poetė D. Avuotinia.

Tolesniuose Dailės teatro planuose — Just. Marcinkevičiaus "Mindaugo" drama.

Milijonas centnerių žuvies

Lietuvos žvejai šiais metais jau sugavo milijoną centnerių žuvies.

Pernai pirmą kartą iš jūros gelmių ištraukusios tris milijonus centnerių žuvies, šiemet laivų įgulos prisiėmė dar didesnius įsipareigojimus. Iki metų pabaigos jos pasiryžo sugauti beveik keturis milijonus centnerių žuvies.

Nauja pieno perdirbimo įmonė

Kaune, Žaliakalnio rajone, pradėtas statyti pieno kombinatas. Jis didžiausias ir labiausiai mechanizuotas visame Pabaltijyje.

Naujasis kombinatas per dieną perdirbs tris šimtus tūkstančių litrų pieno. Pirmą kartą Lietuvoje čia numatyta pradėti gaminti sterilizuotą pieną.

Bonna. — Vakarų Vokietijos parlamentas pagerbė Vokietijos ambasadorių Guatemaloje, kuris šiomis dienomis tapo nužudytas, kai valdžia atsisakė išpildyti jį pagriebusių reikalavimus.

Saigonas. — Oficialiai skelbiama, kad šiuo laiku Pietų Vietname Jungtinės Valstijos turi 429,000 kareivių.

Los Angeles, Calif.

Vaclovo Daunoro koncertas

Gavom žinią, kad Los Angeles mieste ruošiamas koncertas žymiajam Lietuvos operos solistui V. **Daunorui.** Koncertas įvyksią balandžio 4-tą dieną. Kažkaip šilto jausmo banga užliejo krūtinę, nes prisiminėm "Expo-67" Kanadoje, kaip Daunoro žavingas balsas ir gražiosios dainos sužavėjo tuo metu ten didelės salės tūkstinę publiką.

Kelionės vaizdai

Nuo San Francisco iki Los Angeles šiandieniniais puikiais keliais ne per toliausia. Ot, apie 4 šimtai su puse amerikoniškų mylių. Bet mažai tas reiškia palyginus su toliais į Kanadą. Kanados kraštas nuo San Francisco bei Kalifornijos suviršy trys tūkstančiai mylių! Ir tai tuo metu mus traukte traukė Lietuvos artistai, ir džiaugėmės ten nuvykę.

Juozas ir Ksavera Karosai sako: Važiuosime į koncertą. Prie jų prisistatė dar dvi pasažierės — Valė Sutkienė ir šių žodžių rašytoja.

Na, tai balandžio 2 dieną 5:30 val. ryto sparčiai traukėme link pietų Karosų greituoju "Chevy."

Juozas Karosas — pirmos rūšies vairuotojas. Su juo keliaujant gali būti pilnai ramus.

Šiuo metų laiku ypač šiaurės Kalifornijoje pagausėjo lietaus, ir nuostabiai gražiai ji yra pasipuošusi. O ypatingai 99-uoju keliu važiuojant ir pavažiavaus už 65 mylių iki aukštųjų kalnų. Visų pirma, kelias per šiuos kalnus yra visų puikiausias šiandien ir grožis čia dabar neapsakomai žavėjantis. Pav., ant aukštųjų kalnų viršūnių baltuoja sniegas, o žemiau tarpkalnėse tūli žemės plotai apkloti žydinčiais gėlynais. Gėlės geltonuoja ir mėlynuoja. Vaizdai puikiausi. Ot, rodos, tai būtų gabaus artisto ranka nutapyta ši įdomi sritis. Iš tikrųjų kokia ta mūsų gamta nuostabiai graži, puiki.

Yucaipoje pas draugus

Na, kad jau riedame link milžino Los Angeles, tad ta proga nutarėme užsukti į Yucaipos miestelį, nes jis tik už 70 mylių nuo Los Angeles. Dar prieš trečią valandą mes jau pas Mykolą ir Onutę Pukius. Vaišingi Pukiai jau laukė mūsų su pietumis. Čia atsirado ir daugiau svečių. Iš Redlands Adeliutė Ziksienė, Mariutė Radienė ir Jonas su Onute Alvinai. Tai mums staigmena, nes Jonas Alvinas tik neseniai su detroitiete Onute Kairaitiene susituokė. Nuoširdžiai palinkėjome naujavedžiams sėkmės naujame gyvenime.

Tačiau apgailėtina, kad Alvinai žada apleisti Kaliforniją ir vykti į Detroitą. Be abejo, yucaipiečiai pasiges Alvinų. Tačiau jie neturėtų nusiminti, nes šioje apylinkėje dar randasi apyveiklių žmonių.

Mineraliniame vandenyje

Atvykusiems į šią Kalifornijos dalį negalima nepasinaudot proga ir neužsukti tik už 40 mylių nuo Yucaipos esančiais puikiais mineralinio vandens šaltiniais — Desert Hot Springs. Čia galima prieinama kaina gauti nakvynę ir gerai šilto mineralinio vandens baseinuose pasimaudyti. Paprastai čia yra trijų laipsnių vanduo: vienas apykarštis, antras vėsesnis, o trečias drungnas. Ši kurortinė sritis pilna mineralinio vandens šaltinių bei baseinų.

Šioje plačioje Desertų srityje atmosfera sausa. Vasaros metu temperatūra dažnai siekia 115, 118 ir daugiau laipsnių šilumos. Tačiau šiluma pakenčiama, nes nėra šutros, mažai lietaus.

Koncertas

Gerokai pasimaudę, balandžio 4 dieną vykome link Daunorui suruošto koncerto, kuris įvyko puošnioje Los Angeles miesto dalyje Ebell Club Concert Hallėje, 741 So. Lucerne Blvd. Salė su 4 šimtais ir puse sėdynių ir gan jauki. Publika šventadieniška ir, rodės, daugumoje jaunimas. Daunoro akompanistas **Aleksandras Kučiūnas,** specialiai atvykęs iš Seattle, Washington. Kučiūnas yra muzikos žinovas, profesorius.

Daunoras pirmiausia pasirodė ant estrados su liaudies dainele "Jau saulelė leidos," kompoziciją L. Abariaus. Publika tikrai nesigailėjo solistui aplodismentų, salė tiesiog ūžte ūžė. Entuziazmas, šūkiai "bravo!" Tarpais po gražių lietuvių liaudies dainelių ir arijų iš operų publika net sustodavo. Teko nugirsti komplimentų "Ot, tai mūsų Šaliapinas," "tai bent balso grožis," ir pan.

Iš tikrųjų, džiaugėmės, gėrėjomės artisto Daunoro žavingu balsu.

Jau minėjau, kad veik prieš trejus metus Kanadoje jis mus sužavėjo. Bet šį sykį atrodė, kad jo gražusis balsas dar paaugo, dar labiau išgražėjo.

Per suviršy dviejų valandų programą su penkiolikos minučių pertrauka, Daunoras sudainavo su priedu 15 gražių parinktinių lietuvių liaudies dainelių ir apylilgių gražių arijų iš operų.

Tiek išdainavus, ir dar publika nenorėjo jo paleisti nuo estrados. Tikrai įdomu, kad Daunoro balsas nei truputį nesusilpnėjo ir tiek daug išdainavusiam.

Be abejo, bus ruošiami V. Daunorui koncertai ir kituose mūsų šalies miestuose. Tikrai patarčiau nepraleisti progos.

Labai apgailėtina, kad mūsų mieste San Francisco nebuvo galima gauti koncertui tinkamos salės.

Teko girdėti, kad šį Daunorui koncertą suruošė dipukų sūnūs ir dukros bei jų vaikai ir kiti meną mylintys žmonės. Sakoma, kad šiame koncerte buvo nemažai jaunuolių, kurių tėvai čia nepasirodė. Tačiau salė atrodė pilna publikos. Bilietai buvo parduodami iš anksto.

Koncerto programą bei dainas gražia lietuvių kalba pristatė Ardvilius Janulaitis.

Į koncertą buvo atvykę ir Vincas ir Uršulė Burdai iš San Francisco apylinkės.

M. B—tė

Cliffside Park, N. J.

Čia lietuvių nedaug, bet ir tie serga. Seniai serga Kazimieras Derenčius. Dabar randasi Nursing Home the Manor, Tenafly, N. J., 133 County Rd. Jis 79 metų.

Taipgi balandžio 13 dieną susirgo J. Bakūnas, guli Holy Name Hospital, Teaneck, N. J. Buvo padaryta maža operacija. Jis jau 83 metų amžiaus.

Linkiu ligoniams ko greičiausiai pasveikti.

J. Stasiukaitis

Newark, N. J.

Pranešu Lietuvių Literatūros Draugijos 5 kuopos nariams, kad gyvenimo aplinkybės privertė mane apleisti Newarko apylinkę ir apsigyventi Floridoje. Mano dabartinis adresas: J. Stanley, 2110 — 45th St., So., St. Petersburg, Fla. 33711.

Jau daugiau negalėsiu aplankyti jūsų namelius, iškolektuoti duokles bei pristatyti naujas knygas. Neigi galėsiu gauti naujų narių į kuopą. Mus skiria tolimas kelias.

Aš dabar esu narys darbščiosios 45 kuopos St. Petersburge. Bet visgi negaliu pamiršti nuveiktų darbų Newarke 5-oje kuopoje, kada buvome jauni, pilni energijos.

Mieli newarkiečiai, aš prašiau Mildred Stensler apsiimti šiek tiek patvarkyti 5-tos kuopos reikalus. Mokėkite duokles per ją, knygas gausite per ją. Jos adresas: Mildred Stensler, 134 W. Northfield Road Livingston, N. J. 07039.

Juozas Stanelis

Easton, Pa.

Mūsų apylinkėje žmonės pradėjo negalauti. Vieni turi didelius "šalčius," o kitus kitokie negalavimai kankina.

Pas mus Eastone susirgo draugas Leonas Tilvikas. Išvežtas į Eastono ligoninę (kambarys 328). Gal turės būti operuotas.

Mes keli eastoniečiai buvome susitarę važiuoti pas draugus philadelphiečius į jų pramogą, bet paskambinus telefonu, sužinojau, kad drg. Tilvikas serga. Tai savo mašina nuvažiavau pas draugus Ramanauskus. Ir ten prastai — išgirdome, kad draugė B. Ramanauskienė išvežta į ligoninę. Jai atsitiko nelaimė, ranką susižeidė. Taip pat drg. A. Ramanauskas turi didelį "šaltį." Tai tokios naujienos...

Taipgi serga O. Šlapikienė, jai skauda akis. Pirma padarė operaciją ant vienos akies, paskui ant kitos. Tai nelabai gerai jaučiasi.

Linkiu ligoniams greitai pasveikti.

Mirė Anna Unikauskienė (Vainutė). Pati nusižudė. Buvo 80 metų amžiaus. Gal nusibodo gyventi. Buvo gimusi Lietuvoje. Jauna būdama dirbo šilko industrijoje. Priklausė prie Am. Lietuvių Klubo. Paliko liūdesyje čionai tris seseris ir vieną brolį, ir dvi seseris ir vieną brolį Lietuvoje. Draugė Urbienė rūpinosi savo sesutės laidotuvėmis. Po laidotuvių užkvietė dalyvius į klubą ir pavaišino. Buvo nemažai publikos, nes visi ją gerai pažino, kadangi ji buvo sena Eastono gyventoja.

Velionė į Ameriką atvažiavo 1914 metais.

Miela Onute, lai būna tau lengva šios šalies šalta žemelė.

Elizabeth Katinis

Detroit, Mich.

Mirė Charles Nausėda

Kovo 27 d., š. m., po ilgos ligos mirė pažangietis lietuvis Charles Nausėda. Buvo pašarvotas Charles Step-Stepanausko koplyčioje. Velionio palaikai buvo sudeginti Woodmere kapinių krematoriume kovo 30 d.

Velionis Charles Nausėda sunkiai susirgo ir pasidavė į Harper ligoninę, kurioje išbuvo virš dviejų mėnesių ir ten mirė.

Stepanausko koplyčioje ir Woodmere kapinių koplyčioje kalbėjo M. L. Balchunas. Birutė Price Stepanausko koplyčioje sudainavo tris liūdnas dainas.

Laidotuvėse dalyvavo gana daug pažangių lietuvių.

Į Jungtines Valstijas velionis atvyko 1907 metais. Jis dirbo įvairiose dirbtuvėse ir pagaliau 1922 metais nusipirko ūkį netoli Detroito ir daug metų ten ūkininkavo.

Apsivedė su Eva 1914 metais ir užaugino du vaikučius: dukrelę ir sūnų.

1966 metų balandžio 9 d., irgi po ilgos ligos, mirė jo mylima žmona Eva. Ji buvo palaidota Woodmere kapinėse.

Apie trejus metus prieš tai, mirė jų dukrelė, kuri taipgi buvo palaidota Woodmere kapinėse.

Velionis gimė 1887 metais ir buvo 83 metų amžias, kada atsiskyrė iš mūsų tarpo.

Jis gimė Tauragės rajone, Lietuvoje. Iš penkių brolių, dabar liko tik vienas brolis — George Nausėda, kuris yra visų Detroito pažangių organizacijų narys, pirmininkas ir nuoširdus draugas.

Dideliame nuliūdime velionis paliko sūnų Edwardą, marčią, ketvertą anūkų ir trejetą proanūkių ir daug draugių.

Mat, velionis buvo LDS, ALDLD ir Detroito Lietuvių klubo narys. Jis ir jo žmona visuomet dalyvaudavo tarpe pažangiųjų lietuvių. Jie skaitydavo pažangius laikraščius. Dėl to, jo laidotuvės buvo didelės ir gana gražios.

Stefanija

Montello, Mass.

Sena Montellos gyventoja ir pirmiau buvusi didelė progresyvių veikėja, "Laisvės" skaitytoja ir korespondentė, Julija Stigienė dabar jau buvo per daug metų paliegusi, gyveno Bridgewater Nursing Home. Jos sveikata jau visai nupuolusi. Dabar ji yra Brockton City Hospital. Ją lankyti gali tik jos šeimyna, tai yra sūnus ir dukterys. Ji "Laisvės" jau neskaito, todėl duktė Agnes Stiga liepė "Laisvę" sulaikyti, ar kam kita perrašyti. Gerai, kad ji turi geras dukteris ir sūnus. Jie lanko ją kasdien ligoninėje.

George Shimaitis

Perskaitę "Laisvę" paduokite kitiems, kurie jos dar neskaito.

Hartford, Conn.

Smagus pobūvis

Sekmadienį, balandžio 26 d., svetainėje 157 Hungerford St., Lietuvos Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Draugija rengia smagų pobūvį su skaniais pietumis. Durys atsidarys 12 val., o pietūs bus duodami 1 val. Bus žaidimų ir kitokių pamarginimų, nereikės nuobodžiauti.

Draugija gyvuoja jau 58 metus ir finansiškai stovi gerai, nariams suteikia pašalpą ligoje ir pomirtinę.

Šis parengimas yra metinis. Nariai prašomi dalyvauti ir svečių atsivesti. O kurie nebūsite parengime, būsite baudžiami.

-:- -:- -:-

Turime ligonių. Aplankėme Juozą Kazlauską. Jo sveikata jau daug pagerėjus, vaikšto gerai, tik dar nevaldo kairės rankos. Jau treti metai, kai jis nursing home.

Katrina Naktinienė jau 2 metai būna nursing home.

Maikis Naktinis ligoninėje, koją susilaužė, išpuldamas iš lovos.

Petrė Juodsnukienė 3 metai nursing home.

Ona Giraitienė gydosi namie. Laiminga, kad turi gerą dukterį Liliją.

Ona Žukienė vargiai vaikšto, reumatas įsimetė kojon.

Vincas Staugaitis taipgi skundžiasi pašlijusia sveikata.

Lucy Žemaitienė gydosi namie, daktaro lankoma.

Jie visi ligų varginami ilgus laikus. Linkime jiems susveikti ir vėl džiaugtis gyvenimu.

J. Vasil

Bridgewater, Mass.

Balandžio 6 d. mirė "Laisvės" skaitytojas Antanas Beržinis, 81 metų. Per daugelį metų jis laikė valgomų daiktų krautuvę — grocerinę — ir su visais labai gražiai sugyveno. Buvo pašarvotas V. Jakavonio šermeninėje Montelloje. Šermeninėje buvo daug gražių gyvų gėlių ir daug lankytojų. Laidotuvės buvo laisvos su daugeliu palydovų į Melrose kapines, Brocktone.

Velionis priklausė prie Šv. Roko pašalpinės draugijos ir Lietuvių piliečių klubo Montelloje.

Liūdesyje paliko mylimą žmoną Violą (Lucas), dukrą Violą ir jos vyrą Martina Davis ir dvi anūkes — Susanna ir Beverly Davis, Bridgewater, Mass.

Visi laidotuvių dalyviai buvo pakviesti į V. Jakavonio koplyčios kambarius pietums ir ten labai tinkamai pavaišinti.

Reikia priminti, kad Viola Lucas-Beržinis ir jos šeima pergyveno labai liūdnus laikus. Visai neseniai mirė jos brolis Bronius Lucas, o dabar jos vyras, Antanas Beržinis.

Pareiškiu jai ir jos šeimai didelę užuojautą.

George Shimaitis

1968 metais JAV-se buvo apiplėšti 2,658 bankai (pusantro karto daugiau, negu 1967 metais). Bendra nuostolių suma 115 milijonų dolerių.

Užrašykite "Laisvę" savo giminėms, gyvenantiems Lietuvoje. Prenumerata 12 dolerių.

HELP WANTED--MALE-FEMALE

TRUCKING

IMMEDIATELY NEEDED

TERMINAL MANAGERS
OPERATION MANAGERS
DOCK SUPERVISOR
DISPATCHERS
OFFICE MANAGERS
OS & D SUPERVISOR

For Confidential Interview
Call
MR. BROOKS
201-548-0024

(28-30)

MASSEUR

Immediate opening for permanent position with local branch of nation's fastest growing and most progressive chain of health and recreation centers. Good starting wages. Experienced only. No Floaters.

Call MR. SPEARS
E. Brunswick, N. J. 201-257-7878

(27-36)

MACHINISTS

For Prototype Shop. We offer a fine future, steady employment, paid vacations, paid holidays, hospitalization, retirement plan, overtime. Investigate your future with us.

Call Personnel Department—201-351-4442
Or Apply In Person
To: PRECO
1246 Central Ave., Hillside, N. J.
An Equal Opportunity Employer

SCHOOL GUIDE

Sacred Heart School.
Resident School for boys.
Grade 4 through 8
Brothers of the Sacred Heart
Andover, Mass.

MAIDS—MOTEL. Five days, top wages, benefits.
E. Brunswick, N. J.
Call 201-846-1400. Mrs. Jennings. (28-32)

KEYPUNCH OPERATOR. National concern has immediate opening for experienced or IBM school graduate; 35 hr. week. Convenient location and generous benefit program. For interview, contact P. W. Price, Atlas Supply Co., Diamond Road, Springfield, N. J. 201-379-6550. (28-34)

SERVICE REPRESENTATIVE. Looking for a career in the Business Equipment Field? Anderson Jacobson is looking for a man to service data communication equipment in the Hackensack area. We offer excellent salary and fringe benefits including free hospitalization and life insurance. To qualify you should have high mechanical aptitude, some electronics training or experience and a desire to advance to field service. If you qualify call Bob Dolinski at 201-488-2525. (28-34)

WAREHOUSE MEN. National Manufacturer and Distributor located coast to coast, has permanent openings for aggressive individuals who are anxious to prove themselves and be considered for future promotions. Also available: part time job for day shift, for Warehouse cleaning and recuperating.

Excellent starting salary with full range of benefits. Call Mr. Romash, 382-4623 or 382-4624 for interview.

MARTIN BROWER CORP.
Randolph Ave., Woodbridge, N. J. 07095 (27-30)

MACHINISTS. For Prototype Shop. Investigate your future with us. Call Personnel Dept. 201-351-4442. Or apply in person to:
PRECO
1246 Central Ave., Hillside, N. J. (29-38)

Help Wanted—Men—Retreaders, truck drivers, tire changers, needed immediately. Excellent benefits including hospitalization, retirement and life insurance. Interested persons contact (in person) Mr. Reid or Mr. Smallwood at Montgomery Tire Service, 8201 Snouffer School Rd., Gaithersburg, Maryland. 301-948-9080. (29-31)

MASSEUSE. Immediate opening for permanent position with local branch of Nation's fastest growing and most progressive chain of health and recreation centers. Good starting wages. Experienced only. No floaters. Call Mr. Spears, East Brunswick, N. J. 201-257-7878. (22-31)

LOOM FIXER

On W3. IN Wilmington, Del.
212-564-3876. Call collect.

(25-31)

TIME KEEPER, mature or semi-retired individual with past time-keeping or accounting background, to prepare and control card inputs, to a recently installed 360/20 computer. Excellent benefits and salary. Equal Opportunity Employer. Penna, Forge, Bleigh & Milnor Sts., Philadelphia, Pa. MA 4-3666. (27-32)

PIPE FITTER. Must be first class with industrial plant maintenance experience. Apply ALLIED CHEMICAL, Corp. Industrial Cemicals Div., Claymont, Del. An Equal Opportunity Employer. (27-31)

SUPERINTENDENT (full time) to $140 per week, plus apt., plus utilities. Married man who can make all repairs necessary to keep luxury 100 plus unit garden apt. in perfect condition. Located outside of Trenton, N. J. Phone 201-643-9030. (28-30)

NEPAKARTOTAS GAMTINIS REGINYS

Kur melsvos akys ežerų

Kalneliais ir kloniais vingiuoja gelsva smėlio juosta. Čia ji staigiai kyla aukštyn, čia leidžiasi, čia dingsta už posūkio, čia vėl kažkur išnyra.

Pakeliaukime šiuo vieškeliu iš Rimšės į Gaidę, už kurios netoli tyvuliuoja didžiausias Lietuvoje Drūkšių ežeras, užsukime į kurį nors pakelės kaimą, pažiūrėkime, kaip gyvena žmonės.

Mažas žalias taškelis

Mūsų kelio pradžia — Rišės miestelis. Mažas žalias taškelis pačiame Lietuvos žemėlapio šiaurės rytų pakraštyje, netoli Baltarusijos sienos. Kelionės metu akį patrauks nuostabi šių apylinkių gamta. Šičia bus galima pamatyti ne vieną impozantišką paviršiaus reginį, vienintelį, niekur Lietuvoje ir net platesnėje apylinkėje nepakartotą. Tai — kalvos, kalvelės, duburiai duburėliai, plačiai išsilieję vandenys vandenėliai — Alksnio, Alksnaičio, Apvardų, Žilmo, Žilmaičio, Dysnų, Visagino, Samanio ir daugelis, daugelis kitų ežerų, ežerėlių. Su gražiais pavėsingais, smėlėtais ar pelkėtais krantais, su skambiais lietuviškais vardais.

Keliaujame į pačius Lietuvos rytus. Užpakaly liko Rimšė. Baltas miestelis prie mėlyno Ilgių ežero. Palikome ir soduose paskendusius Antalgės ir Rudžių kaimus. Ir štai prieš akis — milžiniškas žalias kupstas. Bieniūnai. Neretam vyresnės kartos Vilniaus krašto žmogui šio kaimo pavadinimas gerai žinomas. Lenkų okupacijos metais bieniūniškiai ilgai kovojo su valdžia už lietuvišką mokyklą, ir to meto laikraščių puslapiuose neretai pasirodydavo Bieniūnų vardas.

Bieniūnai šiandien

Šiandien tai jau tolima praeitis, istorija. Dabar jau yra iš šio kaimo kilusių inžinierių, gydytojų, agronomų, gamtininkų, lituanistų, kurių nemaža darbuojasi Vilniuje, Kaune. Kiti, baigę mokslus, sugrįžo į gimtąjį sodžių. Juk ir čia labai reikalingi mokyti žmonės.

Dabar Bieniūnai — Apvardų kolūkio centras. Senasis kaimas pasipuošė naujais pastatais. Išaugo dviaukštė mūrinė mokykla, kolūkio valdybos pastatas, su darbo kambariais, su gražia sale susirinkimams, koncertams. Nebeliko senųjų šiaudais dengtų pirkių. O tolėliau, Tripuckų kaimo linkui, vėl nusitiesė naujų sodybų eilė. Tai kuriasi nauja Apvardų kolūkio gyvenvietė, ir nemaža kolūkiečių iš Rudžių, Girdžiūnų, Žibakių kaimų čia keliasi gyventi. Statosi gražius, patogius namus, perkasi miestiškus baldus, radijo imtuvus, televizorius.

Garbingi svečiai

Štai kodėl Bieniūnai ir kiti gretimi kaimai neretai susilaukia svečių — tautosakos, žodžių rinkėjų. Dainų ir pasakų užrašinėtojai čia lankydavosi lenkų okupacijos metais, o gal ir anksčiau. Netrūksta jų ir šiomis dienomis. 1966 metais Rimšės ir Gaidės apylinkėse ištisa mėnesį darbavosi Vilniaus 100 kraštotyrininkų ekspedicija — istorikai, vadovaujami A. Tylos, etnografai—V. Miliaus, tautosakininkai — N. Vėliaus, lingvistai — A. Vidugirio. Be to, ekspedicijos dalyvių tarpe buvo ekonomistų, geografų, biologų, medikų, dailininkų, muzikų. Vieni jų tyrinėjo gamtą, archeologininius paminklus, žmonių verslus, kiti užrašinėjo pasakas, dainas, vietovardžius, rinko būdingesnius tarmės žodžius. Dar kiti piešė stogų, durų, langų papuošimus, apžiūrinėjo senas kraičių skrynias, ratelius, verpstes, šaudykles, kultuves, girnas, piestas, spragilus, žagres. Ką nufotografavo, ką nupiešė, o kai ką ir su savimi į Vilnių, į muziejus paėmė.

Remdamiesi surinkta medžiaga, praeitų metų pabaigoje kraštotyrininkai išleido gražią, daugiau kaip 420 puslapių knygą, kurią pavadino "Gaidės ir Rimšės apylinkės."

Knygos pasirodymas—didelis džiaugsmas šio krašto žmonėms. Kam gi nesmagu turėti knygą, kurioje apžvelgta tavo gimtųjų vietų istorija, gamta, žmonių buitis?

Beje, P. Kardelio, muzikanto, bitininko, Girdžiūnų kaimo daktaro, nuotrauka puošia ir knygos viršelį.

V. Cicėnaitė-

GAIDĖS IR RIMŠĖS APYLINKĖS

Nauji filmai Lietuvoje

Vytauto Žalakevičiaus "Kolumbas"

Žinomas kino režisierius Vytautas Žalakevičius, kurio filmas "Niekas nenorėjo mirti" apdovanotas visasąjungine premija ir su pasisekimu demonstruojamas beveik šimto užsienio šalių kino teatruose, kelis metus "tylėjo."

Bet štai — naujiena. Lietuvos valstybinio radijo ir televizijos komiteto meno taryba sudarė kūrybinę grupę meniniam telefilmui, kurį statys Vytautas Žalakevičius.

"Visa tiesa apie Kolumbą" — taip galvojama pavadinti meninę juostą, leisiančią V. Žalakevičiui išbandyti mažojo ekrano galimybes. Poeto K. Simonovo baladės "Ištikimybė" įkvėptas, režisierius pats parašė scenarijų šiam naujajam savo filmui.

Tai bus psichologinis pasakojimas apie du Kolumbijos revoliucionierius, kurie sunkiausių išbandymų metu sugeba išsaugoti ištikimybę savo idealams.

Akmuo ant akmens

Taip vadinasi naujasis režisieriaus Raimondo Vabalo meninis kino filmas. Lietuvos kino studijos meno taryba jau patvirtino šiai juostai scenarijų, kurio autoriai — R. Vabalas ir P. Jackevičius.

"Akmuo ant akmens," anot R. Vabalo, — tai dramatinis pasakojimas apie Lietuvos baudžiauninkų kovą, apie tikrąją žmogiškąją vertę. Filmas susidės iš dviejų novelių, bus rūstokas, jeigu taip galima išsireikšti, vyriškas, su ryškiais pagrindiniais herojais.

Šioje juostoje pirmą kartą į meninį lietuvių kinematografą bus perkelta daug tautosakos—senovinių liaudies papročių, dainų, padavimų.

"Akmuo ant akmens"—tai jau šeštasis jauno režisieriaus Raimondo Vabalo filmas. Baigęs studijas Visasąjunginiame kinematografijos institute Maskvoje, 1960 metais jis debiutavo filme "Kanonada" (drauge su A. Žebriūnu). Didžiausio pasisekimo susilaukė jo meninis filmas apie kalinių pabėgimą iš fašistinio mirties forto ("Žingsniai naktį") ir jaudinantis pasakojimas apie pokario metu klasių kovą Lietuvoje ("Laiptai į dangų").

Meninę juostą "Akmuo ant akmens" filmuos žinomas mūsų operatorius Jonas Gricius, tik ką baigęs darbus "Lenfilmo" studijoje, kuriant "Karalių Lyrą."

V. Galienė

Los Angeles, Calif. — Balandžio 16 d. 150,000 vaikų negalėjo eiti į mokyklas dėl 22,000 mokytojų streiko.

Pregresas

Šen ir ten pasidairius

Mūsų šalyje jau daugiau kaip prieš pusšimtį metų įvairiose pramonės šakose dažnai kartojasi darbininkų bruzdėjimas, streikai prieš savo išnaudotojus. Kiek tolimesnėje praeityje keliolika streikų buvo baisiai kruvinų. Daugelis darbininkų žuvo nuo kompanijų pasamdytų budelių kovoje už didesnį kąsnį duonos.

Bet praeityje streikai būdavo kiek retesni, nes darbininkai buvo netiek skaitlingai ir tvirtai organizuoti į profsąjungas (unijas). O šiemet beveik visoje šalyje siaučia audringos streikų bangos. Milijoninės darbininkų unijos yra tvirtos. Darbo žmonių nepasitenkinimas darbo sąlygomis didelis. O ypatingai nustebino ir supurtė valdančiąją klasę neseniai buvęs paštininkų streikas. Šalies įstatymų leidėjai (Kongresas) apstulbo. Pirmiausiai griebėsi senos reakcingos priemonės streikams slopinti, teismų išduotomis draudmėmis. Bet netrukus šalies valdovai pastebėjo, kad šis ginklas, uždraudimas darbininkams streikuoti, jau neefektingas. Dešimtis tūkstančių darbininkų nesukiši į kalėjimus.

Ką daryti?.. Griebtasi kitų priemonių. Prezidentas R. Nixonas pasiunčia kariuomenę pašto laiškų rūšiavimui ir išnešiojimui. Tačiau laiškanešiai ir dabar nepabunga!.. Pagaliau vyriausybė kviečia gražiuoju tartis. Paštininkai reikalauja pakėlimo algų 20%, o prezidentas Nixonas griežtai pasipriešina, sako, užtenka keturių procentų. Bet po ilgų ginčų jau sutiko pakelti algas 6%, ir daugiau nė cento.

Ir tokiomis sąlygomis streikas baigtas, su dideliu pašto darbininkų nepasitenkinimu ir protestais. Vienas paštininkas šių žodžių rašėjui pasakė: Kongresas turi bilijonus dolerių paskirti Vietnamo karui, o pašto darbininkams nebeturi. O darbas ne toks lengvas, kaip kas mano. Laiškanešys nukenčia žiemos šalčius, sniego pūgas, vasaros karščius ir liūtis. Jų pečiai paraudę nuo sunkaus maišo. O kiek jų šunys sukandžioja...

An American Dream

A couple in my neighborhood had a dream. Both of them worked very hard to make that dream come true. She worked as a practical nurse and her husband as a long distance truck driver. They had been working and saving their money for over ten years and there came a day when they thought they were able to open up a little luncheonette. They bought a place, fixed it up and business was going well. They had been there about two months when one night a hold-up man came in, robbed the cash register, shot the owner and injured his wife seriously. The sign "Al and Lil's Luncheonette" was ready but was never put up.

Ilse

Mūsų šalies moterys progresuoja. Šiemet vyksta įdomios diskusijos tarp medikų, valdžios atstovų ir eilinių moterų, kūdikių gimdytojų. Karštai diskusuojama apie piliules, kurios jau plačiai naudojamos išvengimui nėštumo. Gydytojai—vieni tvirtina, kad piliulės esą geros, saugios, o kiti sako, kad jos nuodingos ir tik 85% efektingos. Daugelis moterų nusiskundžia, kad piliulės apsisaugojimui nuo nėštumo sukelia vėžį gimdos kakle ir nuodija visą moters kūną. Jau daugelis moterų protestuodamos sako: Kodėl daktarai neišranda ko nors tokio vyrams, kad jie nebegalėtų moteris užvaisinti....

-:- -:- -:-

Pennsylvanijos universiteto studentai per porą dienų demonstravo, protestuodami prieš universiteto vadovybę, kam jie atidavė Pentagono generolams net 12 mokslinių išradimų, kurie bus panaudojami kariniams tikslams.

O Temple universiteto studentai kovoja prieš verstiną militarinį apmokymą. Bet ši kova yra labai sunki, dėl to, kad daugelis studentų šiai kovai priešinasi, ypatingai iš neturtingų tėvų. Nes kadetų apmokymo instruktorius moka $50 per mėnesį, ir tas pagelbsti mokiniams pasimokėti už mokslą, kuris labai brangus.

-:- -:- -:-

Šiemet jau daugelyje valstijų svarstomas pravedimas įstatymų, suteikiant balsavimo teisę 18-19 metų jaunuoliams. Tačiau sumanymas svarstomas labai atsargiai ir su baime. Mat, abiejų partijų — demokratų ir republikonų — įžymūs politikai nujaučia savo politinei karjerai galą, nes šiemet didelė jaunuolių dalis priešingi karui. Jie nenori mirti už bilijonierių interesus. Sakoma, kad net prezidentas Nixonas bauginasi. Jeigu jaunuoliams bus suteiktos balsavimo teisės tai jisai nebus išrinktas antram prezidento terminui.

-- -:- -:-

Neseniai dalyvavau savo artimo kaimyno laidotuvėse. Kapinėse prie duobės baigdamas maldas už mirusio sielą, kun. taip pasakė: Mirtis būtų nebaisi, net maloni, jeigu numirėlis vėl galėtų prisikelti už kokių trejeto metų.

Londonas.—32 metų žmogui persodintas inkstas, kurį oru persiuntė iš Bern, Šveicarijos. Inkstas mirusio 60 metų žmogaus. Tai pirma tokia operacija Anglijoje.

Washingtonas. — Nixonas kreipėsi į Kongresą, kad pakeltų pirmos klasės paštaženklių kainą nuo 6c iki 8c, o ne 10c, kaip jis proponavo prieš kelias savaites.

Madrido dienraštis "ABC" įdėjo tokį skelbimą: "Keičiu erdvų ir ištaigingą šeimyninį kapų rūsį San Martino kapinėse į gerą televizorių."

Visi į talką

Kiekvieną vasarą Lietuvą aplanko daug turistų iš Amerikos, kuriuos visur priima kuo rūpestingiausiai. Rašytojas Vytautas Bložė savo muzikinėje komedijoje "Ramunė" gražiai pavaizduoja vieno kolūkio prisirengimą pasitikti turistus. Visas kolūkis sujuda — visi puola talkon.

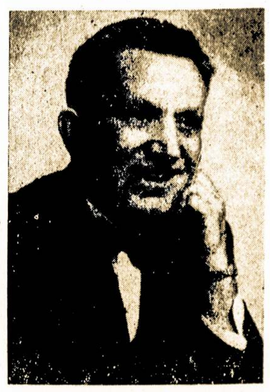

Jonas Grybas

J. Grybas atliks kolūkio brigadininko rolę. Jis ilgai dalyvavo Mass. pažangiųjų lietuvių meninėje veikloje ir labai aktyvus narys ir Aido chore. Jau eilė metų kai dainuoja ir vaidina su aidiečiais.

Operetė "Ramunė" labai gyvai parašyta, ir žiūrovai tikrai susižavės. Visi rengkitės ateiti gegužės 3-čią dieną pamatyti šią operetę, kuri bus suvaidinta lenkų salėje 261 Driggs Ave. Greenpoint, Brooklyne. Pradžia 2 val. popiet.

Iš anksto perkant bilietus kainuos tik tik $1.75, o prie durų — $2.00. Tad prašome isigyti bilietus iš anksto pas aidiečius arba "Laisvės" raštinėje pas L. Kavaliauskaitę

H. F.

Reikalauja $350.000 iš miesto

Mrs. Anne - Marie Birnbach per teismą reikalauja iš New Yorko valdžios $350,000 už tai, kad du policininkai, apsirengę civiliniai, areštavo ją kaip prostitutę ir privertė ją nusirengti nuogai policijos stotyje.

Mrs. Birnbach, graži 27-metė blondinė, kuri kada nors planavo tapti vienuole, dabar dirbanti nemokamai kaip socialė darbininkė (social worker), laukė savo vyro prie restorano Chinatowne apie 8:30 val. vakare gruodžio 29 d. Du policininkai ją pagrobė, nutempė į policijos stotį ir tardė.

Policininkai aiškinasi, kad jie ją išrengė, norėdami patikrinti, ar ji turi adatų žymes nuo narkotikų vartojimo.

Stockholmas, Švedija. — Švedijos imigracijos biuras pranešė, kad dar 22 JAV kareiviai, kurie pabėgo nuo drafto, gavo prieglaudą Švedijoje.

Nigerijoje geologai rado suakmenėjusį didžiulio krokodilo kiaušą. Gyvulys buvęs apie 15 metrų ilgio ir gyvenęs prieš 90 milijonų metų.

Priamūrės žurnalistas V. Galuzinas, atidaręs midijų konservų dėžutę, rado pupelės didumo perlą.

Parengimų Kalendorius

Gegužės 3 dieną

Aido choras vaidins operetę "Ramunė."
New National Hall
261-267 Driggs Ave.
Brooklyn, N. Y.

Gegužės 17 dieną

LLD 185 kp. minėjimas Lenino šimtmetinės sukakties "Laisvės" salėje, Ozone Park, N. Y. Pradžia 2 val. popiet. Dainuos Aido choras, bus filmas iš Lietuvos.

Birželio-June 7 d.

Grupė laisviečių ruošia "Cook-Out" Forest Parke. Prašome tą dieną užsirašyti kalendoriuje.

KRISLAI

(Tąsa iš 1-mo pusl.)

jau nusikraustė į istoriją. Tik ateitis parodys, kokį poveikį jos paliko.

Kai kur demonstracijos buvo didelės ir įspūdingos. Kai kur mažesnės. Daugumoje jos buvo labai ramios. Bet kai kuriose buvo ir triukšmo, ir provokacijų.

Manifestacijų rengėjai jų nekėlė. Labai galimas daiktas, kad tai buvo valdžios agentų, kieno nors pasamdytų ar suagituotų provokatorių darbas.

Tokios riaušės yra vanduo ant reakcijos malūno. Jų tikslas nustatyti gyventojus prieš demonstracijų rengėjus ir atgrasinti žmones nuo dalyvavimo jose.

Pranešama, kad pas mūsų prezidentą Nixoną į svečius atvyks Indonezijos "prezidentas" generolas Suharto. Jis čia svečiuosis gegužės 26 ir 27 dienomis.

Jo kelionės tikslas neskelbiamas. Bet ir taip aiškus. Jis čia ieškos paramos savo režimui, kuris, kaip žinia, yra bene kruviniausias visame pasaulyje. Kai Suharto nuvertė Sukarno vadovaujamą demokratinę valdžią, Indonezijoje į kelias savaites buvo išskersta daugiau kaip pusė milijono komunistų ir kitų pažangių žmonių.

Na, ir mūsų prezidentui dabar bus malonu šiam generolui paspausti ranką ir pakelti taurę už jo sveikatą...

Nelaimingas Hitleris, kad jis taip anksti galą gavo. Jei jis būtų laimėjęs karą ir tebebūtų gyvas, veikiausia jis irgi būtų mūsų prezidento laukiamas svečias.

Morgantown, W. V.—Surasti lavonai be galvų dviejų studenčių, kurios buvo dingusios nuo sausio 18 d. Tai Mared Malarik ir Karen Ferrell, abi 19-metės, W. Virginia universiteto studentės.

Hong Kong. — Čia vieši nuverstasis Kambodijos princas Sihanouk. Jis sako, kad tie, kurie jį nuvertė, tuoj nužudė 500 civilinių žmonių.

IŠNUOMAVIMAS

Turiu išnuomavimui kambarius — vyrui ar moteriškei, vieną ar du kambarius. Visi įtaisyti su rakandais ir paranku mais.

Galite kreiptis telefonu vakarais. Vieta arti visų transportacijų. Tel. 827-9148.

(29-32)